

داورلر کئتابى

موقۇدّمه

«داورلر» کتابى ائسرايىتلار تارىخىنندە او دۇورو تصورىر ادئر كى، ائسرايىتلار خالقى گىئغان تورپاغىنین ضبط ادئر و پادشاھلىغىنин أساسىنى قويور. بو دۇور، قانونسوزلىق دۇورو ائدى. كتابىن اساس ائدئعاسى بودور: «او دۇوردە ائسرايىتلە پادشاھ يوخ ائدى، هەرە اۆز گۈزۈنە دوغرو گۈزۈنە ئىشى ادئرى». (٢٥:٦، ١٧:٢١).

بۇرادا يازىلان حكايىتلەر «داورلر» آدلانان مئلى قەھمانلارىن رشادتىنندە بىح ادئر. اىلئىندە اونلارىن اکتىرى داولىردىن داها چوخ، حرbi باشچى ائدىلر. كتابىن وردئى عىبرىت درسى بودور كى، ائسرايىتلەن وارلىغى تارىيا وفالى قالماسىنдан آسيلى ائدى، چونكى اونلارىن وفاسىزلىغى باشلارينا بلا گىتىرىدى. لاكتىن تارىيا طرف دۇنوب تۈۋبە اتدىكىدە، تارى اۆز خالقىنى خىلاڭىز اتمەيە هەمشە حاضىر ائدى.

كتابىن مضمۇنۇ:

- يوشۇن ئۇلۇمونە قدر باش ورن حادىثەلر ١:٢-٢:١
- ائسرايىتلەن رېبدن اۆز دۇندرىئ ٢:١١-٢:٣
- ائسرايىتلەن داولىرى ٣:٧-٧:٣
- عوتىنى إل، ائھوود، شىمچىر ٣:٧-٧:٣
- ڇىبورا و باراق ٤:١-١:٥
- جىدعون ٨:٨-٨:٣
- أبىمەلک ٩:١-١:٥
- تولا، يائز، يېغناخ ١٠:١-١:١٢
- ائىصان، إلون و عبدون ٨:٨-٨:١٥
- شىمچىر ١:١٦-١:١٣
- موختىنلەن حادىثەلر ١٧:١-١:٢١-٢:٢٥

و هامار بؤلگهده ياشاييان گئنانلى لارلا ووروشىسونلار. ^{۱۰} بلهجه يهودالى لار خېروندا (اولكى آدى قىريات آرىع اىدى) ياشاييان گئنانلى لارين ضىدئىنه يوروش ادئب، شىشانى، آخىتنى و تلمىھ يى مغلوب اندىلر.

^{۱۱} اورادان دا بىشىر اهالىشىشن ضىدئىنه يوروش اتدىلر كى، اولكى آدى قىريات سېفر اىدى. ^{۱۲} كالىب ددى: «كەم قىريات سېفرە هوچوم ادئب اورانى آلسا، قىزىم ئىكسانى اونا آره ورەجىم» ^{۱۳} اورانى عوتىنى إل آلدى كى، كالشىن كىچىك قارداشى قىنازىن اوغلو اىدى. كالىب قىزى ئىكسانى اونا آره وردى. ^{۱۴} قىز عوتىنى إله آره گىدنە آرئىنى قاندىرىدى كى، اونون آتاباسىندان بىر زمى ده ائستەسەن. قىز اىشىكىدىن دوشىنە كالىب اونا ددى: «نه ائستەپىرسىن؟» ^{۱۵} ئىكسا كالىبە ددى: «منه بىر ارمغان دا ور. ائندى كى، منه نىگەپ تورپاغىنى وردىن، سو قايقاقلارىنى دا ور». بلهجه كالىب اونا يوخاريداكى و آشاغىداكى سو قايقاقلارىنى وردى.

^{۱۶} موسانىن قىلى قايىن آتاباسىنин نىلىتىندن اولاڭلار، يهودالى لارلا بىرلىككە خورما شەھرەندن^{*} چىخىپ ئەرادىن جىنوبۇندا اولان يهودا صحراسينا گىتدىلر و او خالقىن آراسىندا ساكنن اولدولار. ^{۱۷} سونرا يهودالى لار هموطنرى شەمعونلولارلا بىرلىككە گىتىپ ىقىتە فالان گئنانلى لارى قىردىلار و اورانى كامىل محو اتدىلر. اونا گۈرە ده او شەھرەن آدى حورما^{*} آدلاندىرىيلدى. ^{۱۸} يهودالى لار ئەرنەنى و بىتون اراضىئىنى، اشىقلۇنو و بىتون اراضىئىنى، عقرونو و بىتون اراضىئىنى آلبى ئەھالىسىنى يهودالى لارلا اىدى. يهودالى لار داغلىق بؤلگەسەنى آله كچىرتىدىلر؛ لاكتىن دره ساکىتلەرنى قۇوا بىتلەمدەئلر، چونكى اونلارين

ائسرايىل بىتون اولكەنى آله كچىرە بىلمىز يوشۇئىن اۇلۇمۇنۇن سۇنرا، اىسرايىل

^۱ اۇولادلارى رىبدن سوروشىدۇلار: «بىزئىم اوچون گئنانلى لارين ضىدئىنه دۇيوشە بىزئىنجى كىملەر چىخاچاق؟» ^۲ رب ددى: «يهودالى لار چىخاچاق، باخ، من اولكەنى اونلارا تىسلەم اتتىم». ^۳

يهودالى لار هموطنلىرى شەمعونلولار دەدىل: «تۇرپاغىن بىزە دوشىن حئىصەسەنە گلنەن، گئنانلى لارين ضىدئىنه ووروشىماق اوچون بىزئىملە دۇيوشە چىخىن؛ بىز ده تۇرپاغىن سەزە دوشىن حئىصەسەنە گلەرئىك». بلهجه شەمعونلولار اونلارلا كىتدىلر. ^۴ يهودالى لار دۇيوشە چىخدىيالار، رب گئنانلى لارلا پېزىلى لرى اونلارا تىسلەم اتدى و يهودالى لار بازىقىدە اونلاردان اون مىن نفر آدامى قىردىلار. ^۵ بازىقدە آدونى بازقى تايىپ اوننلا ووروشىدۇلار و هم گئنانلى لارى، هم ده پېزىلى لرى قىردىلار. ^۶ لاتىن آدونى بازق قاچىدى. يهودالى لار اونون دالىنجا گەدىب اونو توتدۇلار و اللىشىن و آياقلارىنин باش بارماقلارىنى كىسدىلر. ^۷ آدونى بازق ددى: «متىم مەتىم ئەلتىندا، يەمىش پادشاھ آل و آياقلارىنин باش بارماقلارى گىتلىنىش حالدا چۈرك قىرىپىتى لارى يېغاردىلار. من نىجە اتتىشىم، تارى دا منه عوضىنى إله ورئب». يهودالى لار آدونى بازقى اورشىتمە گەتىرىدىلر و او اورادا اۇلدۇ.

^۸ يهودا اۇولادلارى اورشىتمە هوچوم ادئب ووروشىدۇلار و اورانى آلبى ئەھالىسىنى قىلىنجىدان كچىرتىدىلر. شەھرە ده اود ووروب ياندىرىدىلار. ^۹ بوندان سونرا يهودا اۇولادلارى آشاغى اىندىلر كى، داغلىق بؤلگەدە، نىگىبدە

۳۱ آشىر قېئلهسى عَكُو اهالىسىنى، صىئدون، أحلىب، أكزىب، خَلَبِه، عَفْقَىنْ وَرِخُوب اهالىسىنى قوومادى. ۳۲ بلهجە آشىرلەر بو اولكەن ئىن ساكنلىرى اولان گَئَانلى لار آراسىندا ياشادىلار؛ چونكى اونلارى قوومادىلار.

۳۳ ئەتالى قېئلهسى بِيت شِمْش و بِيت عنات اهالىسىنى قوومامىيپ بو اولكەن ئىن ساكنلىرى اولان گَئَانلى لار آراسىندا ياشادى. بِيت شِمْش و بِيت عنات اهالىسى اونلار اوچون زور آتىندا نۆكَرچىلەك اتىلەر.

۳۴ إِمُورلولار دان اۇولادارينى وادار اتىلەر كى، داغلىق بُوكَلەستەن كۆچسونلار و اونلارى درەيە دوشىمە يە قويمادىلار. ۳۵ إِمُورلولار حارپس داغىندا، آيلون و شَعَلَبِىمەدە قالىب اورادا ياشاماقدا قرارلى اتىلەر. آنجاق يوستۇن سىلى قووتَتىندا، إِمُورلولار اونلار اوچون زور آتىندا نۆكَرچىلەك اتىلەر. ۳۶ إِمُورلولارين سرحدى عَقَرَبَتَم كېچىدىن، سالىدۇن يوخارىيىا اوزانىرىدى.

ائسرايىتلەن خيانى

۲ رېئن ملەبى گڭىلگالدان بوكىئەمە گلڭىب دى: «سَتَرَى مَصَرَّدُنْ مِنْ چِيخارىدىپ آتالارىنىزا آند اىچَدِيئِم تورپاغا گَتَرَدِئِم؛ و دىم: «سَتَرَىلَه اولان عَهَدَتِىمى هَجْ وَاخْت پوزما ياجاغام. ۲ آما ستر ده گرک بو تورپاغانى اهالىسى ائلە عَهَد باغلاما ياسىنىز و اونلارىن قوربانگا هالا هارينى داغيداسىنىز». لاكىن ستر مىتم سۈزۈمە قولاق آسمادىنiz. بو اتىيئىز نەدئىر؟ ۳ بونا گۈرە ده دىم: «اونلارى قاباغىنىزدان قووما ياجاغام و اونلار بُويرونۇزە تىشكىن، آلاھالارى دا سىزە تىلە او لا جاقلاقا!» ۴ رېئن ملەبى بوسۇزلىرى ائسرايىتلەن اۇولادارينا دىئىي زامان، خالق بَرَكَدَن آغلا ما ماغا باشلادى. ۵ اونا گۈرە ده او يېرئن آدىتا بوكىم * دىلەر و اورادا رېبە قوربان تقدىم اتىلەر.

دمئر دۇيوش عارابالارى وار ائدى. ۲۰ موسانىن دىئىي كىشمى خِبِرُونو كالىبە وردىلەر. او دا عناقىن اوج اوغلۇنۇ اورادان قوودو. ۲۱ لاكىن بِينامىن اۇولادارى اورشىلەمەدە قالان بِپوسۇلولارى قوومادىلار؛ بونا گۈرە ده بِپوسۇلولار بونا گۈرە قدر بِينامىن اۇولادارى ائلە بېرىنگىكەدە اورشىلەمەدە ياشايىلار.

۲۲ يوستۇن نسلى ده بِيت ائلە هو جوم اتىلەر و رب اونلارلا ائدى. ۲۳ يوستۇن نسلى بِيت ائلە جاسوسلار گۇندا دىلەر. شهرئىن اولكى آدى لوز ائدى. ۲۴ جاسوسلار شهردن چىخان بېرى آدامى گۈرۈب دىلەر: «شەھرئىن گېرىش يولۇنۇ بىئەر گۈرۈسە، بىئەر دە سىئىلە مەھبەبان رفتار ادەرەتكى». ۲۵ بونا آدام اونلارا شەھرە گىرمىك اوچون يول گۈرستى. اونلار دا شەھر اهالىسىنى قىلىنجىدان كېچىرتىلەر، لاكىن بونا آدام قوحوملارى ائلە آزاد بوراخىدىلار. ۲۶ بونا آدام خىتلەلىرىن تورپاغىنبا گىتىدى و اورادا بىر شهر تىكىب آدىنى لوز قويido كى، بونا گۈرە قدر آدى بله دئىر.

۲۷ آما مىسەن قېئلهسى بِيت شانلا قصبه لرئىن اهالىسىنى، تَعَنَّكَلَه قصبه لرئىن اهالىسىنى، دورلا قصبه لرئىن اهالىسىنى، بِيلِعَامَلا قصبه لرئىن اهالىسىنى و مىگىلدۇ ائلە قصبه لرئىن اهالىسىنى قوومادىلار. بلهجە گَئَانلى لار بونا اولكەدە ياشاماقدا داها قرارلى اولدولار. ۲۸ ائسرايىتلەللى بونا تورپاقلاردا قودرتَتىندا، گَئَانلى لارى زورلا ايش آتىينا باسىدىلار، آما كامىئ قوومادىلار.

۲۹ إِفرايىم قېئلهسى جازِرَه اولان گَئَانلى لارى قوومادى. اونا گۈرە ده گَئَانلى لار جازِرَه، اونلارين آراسىندا ياشادىلار.

۳۰ زېبولون قېئلهسى قِطْرُون اهالىسىنى و ئەھلُول اهالىسىنى قوومادى. گَئَانلى لار دا اونلارين آراسىندا قالىب زور آتىندا اونلارا نۆكَرچىلەك اتىلەر.

یوشئن اولومو
(بۈشۈ ۲۴-۲۸: ۳۱)

آند اىچدىئى كىمى اونلارىن ضىئىئەن ئىدى
كى، اونلارا زئيان يېتىرىشىن. بله جه اونلار پىش
وضعىيەتى دوشوب چوخ اذىت چىكتىلر.

^{۱۶} سونرا رب ائسراييل اۇولادلارى اوچون
داورلر^{*} قالدىرىدى كى، اونلارى تالانچىلارين
الىشدن قورتارىسىنلار. ^{۱۷} لاكتىن اونلار داورلره
ده قولاق آسمادىلار. آىرى آلالاھلارين
 يولوندا زىنپا چىكتىلپ اونلارا سىتايىش
اتىدىلر. ربئىن امرلىئەن اىطاعت ادن آتالارىنا
بىزىزىمەدئلر و تىزلىكىله اجدادلارى گىدن يولدان
آزىزىلار؛ اونلار اوچون داورلر قالدىرىدىغى

^{۱۸} رب اونلار اوچون داورلر قالدىرىدىغى
زامان، اۆزۈ ده داورلە ئىدى و داورئىن عۇمۇرۇ
بويونجا رب ائسرايىتللىلىرى دوشمنلىرىنى
الىشدن قورتارىرىدى؛ او زامان كى، اونلارا
سئىتم و ذىللىك چىكتىرنىڭ ئىشىن فغان
ادىردىلر، رب اونلارا رحم ادىرىدى. ^{۱۹} هر
هانسى داور اۇلنىن سونرا، خالق گىئە آزىز
آتالارىيندان داها چوخ فساد اىشلەدەردىلر،

آىرى آلالاھلارا بىرر و اولوب اونلارا پېتىش
ادىردىلر و اونلارىن قاباگىندا يېر دوشوردولر؛
اونلار بۇ عمل لىئىندىن، بۇ عىتىاد كارليق لارىندا
آل چىكمەدئلر. ^{۲۰} اونا گۈرە ده ربئىن قىضىي
ائسرايىتللىلىرىنىڭ ئىشىن ئەلۋولانىب ددى:
«ائىدى كى بۇ مئلت مئمۇن ئاتالارىنا امر اتدىئىم
عەهدى پوزۇب سۈزۈمە قولاق آسمادى،
^{۲۱} من ده يوشىع وفات ادىنده، بۇ تورپاقلاردا
ساخلاadiغى مئلتلىرىن هېچ بىرئى داها اونلارىن
قاباگىنidan قووما ياجاگام. ^{۲۲} ائسرايىتللىلىرى بۇ
مئلتلىرى واسطەتەسى ائلە ئەمتاحاندان كېئىرەجىم
كى، آتالارى كىمى بۇ يوللا گەدىب -
گەتمىيە جىكلەرنى گۈرۈم». ^{۲۳} بله جه رب بۇ
مئلتلىرىن هەمئىن تورپاقلاردا قالماسىنا ائچازە
وردى و تىزلىكىله اونلارى قوومىدە ؟ اونلارى
يوشىعن ئىشىن ئەللىكىم بىر ئەللىكىم،

^۶ يوشىع خالقى يولا سالاندان سونرا، ائسراييل
اۇولادلارىندان هەبىرى گىتدى كى، اۆز تورپاق
پاپىلارينا صاحب اولسون. ^۷ خالق يوشىعن
بوتون عۇمۇر بوبىو و يوشىعدن سونرا صاغ
قالان آغساقاللارين بوتون عۇمۇر بوبىو كى،
ربئىن ائسراييل اوچون اتدىئىي بوتون بۇبىوك
ائشلىرى گۈرمۈشىدلر، بىرە قوللوق اتىدىلر.
^۸ ربئىن قولو نون اوغلو يوشى يۈز اون ياشىندا
وفات اتدى. ^۹ اونو گاڭاعش داغىنин شىمالىيىدا،
إفرايمەئىن داغلىق بؤلگە سىئىندە اولان
تەممىت خېرسىدە كى، اوننون ائرث تورپاگى
ائىدى، دفن اتىدىلر. ^{۱۰} يوشىلە بىر دۇورىدە
ياشىيان بوتون نىشل ده اۇلۇپ آتالارىنا
قوشىلدۇ. بوندان سونرا آىرىي بىر نىشل ووجودا
گىلدى كى، نە ربى تانى بىردى، نە دە اوننون
ائسراييل اوچون اتدىئىي ائشلىرى بىڭىزدى.

^{۱۱} ائسراييل اۇولادلارى ربئىن گۈزۈنده يىش
اولان ائشلر گۈرۈب، بىقل بوتلىرىنى پېتىش
اتىدىلر، ^{۱۲} و ربى، آتالارىنин تارىسىنى،
اونلارى مئصىئر اۈلکە سىئىندەن چىخارىدานى
آتدىلار و آىرى آلالاھلارا يعنى اطرافلارىندا
ياشىيان مئلتلىرىن آلالاھلارىنا سىتايىش ادىب
اونلارا سىجىدە اتىدىلر. بله جه ربئىن قىضىي
آلەلۋاندىرىدىلار. ^{۱۳} اونلار ربى آتىب، بىقل و
عشتاروتكىت بوتلىرىنى پېتىش اتىدىلر. ^{۱۴} ربئىن
قىضىي ائسرايىشن ضىئىئەن ئەلۋولانىدە و
اونلارى تالانچىلارين ئىشىن تىلىم اتدى.
تالانچىلار دا اونلارى تالان اتىدىلر؛ رب
اونلارى اطرافلارىنداكى دوشمنلىرى ساتدى،
الە كى، ائسراييل اۇولادلارى دوشمن
قاباگىندا آرتىق تاب گىتىرە بىلەمدەلر. ^{۱۵} نە
زامان دۈيۈشىدلر، ربئىن ئالى، دىئىي كىمى،

قالدیردی کی، اونلارى قورتارىسىن، قورتارىجى عوتى إل ائدى کى، كالىشىن كىچىك قارداشى قىنازىن اوغلو ائدى.^{۱۰} رېتىن روحو عوتىنىڭنى اوستونه إندى. او، ائسرايىتلەن داوري اولدو. دۇيوشە چىخاندا رب آرامَنخەرە يېش پادشاھى كوشۇن رئشعتە يېمى عوتى إل تىلىش ائدى. او، كوشۇن رئشعتە يېمىدن داها گوجلو اولدو.^{۱۱} سونرا اۇلکە يەقىرخ ائل راحاتلىق دوشدو. قىرئىن اوغلو عوتى إل اۇلدو.

اهودون داورلىشى

^{۱۲} ائسرايىل اۇولادلارى كىننە دە رېتىن گۈزۈنە پېس اولان ائشلر گۈرددولر. رب دە موآب پادشاھى عىگلۇنۇ ائسرايىللە لرئىن پىشىدەن قالدیرىپ قوۋاتىلدىرى. چۈنكى اونلار رېتىن گۈزۈنە پېس اولان ائشلر گۈرمۇشدولر.^{۱۳} عىگلۇن، ئەمۇن و ئەمالق اۇولادلارىنى اۆز يانىتى يېغىب، ائسرايىللە لرى مغلوب اتدى و خورما شەھرەنى آلدى. ^{۱۴} بىلەجه، ائسرايىل اۇولادلارى موآب پادشاھى عىگلۇنَا اون سكىز ائل قوللۇق اتدىلر.

^{۱۵} لاکىن ائسرايىل اۇولادلارى ربە فرياد اندە، رب بىنامىتىنى گىرانين اوغلو سولاخى اهودو اونلارا قورتارىجى قالدیردى. ائسرايىل اۇولادلارى موآب پادشاھى عىگلۇنَا اهود واسنطەسى ائلە خراج گۈندىردىلر. ^{۱۶} اهود اۇزونە انكى أغىزىلى بىر خىنجر دوزلىتدى كى، اوزونلۇغو بىر قول آج^{*} ائدى. و اونو پالتارىينىن آلتىيندا صاغ بودونا باغلادى. ^{۱۷} اهود خراجى موآب پادشاھى عىگلۇنَا تقدىم ائدى. عىگلۇن چوخ بوغۇن آدام ائدى. ^{۱۸} اهود خراج تقدىمئى بىتىشىن دا سونرا، هەتىئە گىتشن آداملارى گىرى گۈندىردى. ^{۱۹} آماًما اۇزو گىلگالىين ياخىنېغىنداكى داش بوتلىرىن

گىغان ئورپا غىنيدا قالان مئلىتلەر

۳

بونلار او مئلىتلەر كى، رب اونلارى ائسرايىللە لرى ائمتحان اتمك اوچون ساخلادى، يعنى بوتون اونلارى كى، گىغان دۇيوشلىشىن ھې بىرئىنە اولمامىشىدilar. ^{۲۰} اونا گۈرە كى، قاباقجا دۇيوش گۈرمە يەن ائسرايىل اۇولادلارىين نىشلە لرى دۇيوش اۋيرىنىشلەر. ^{۲۱} بى مئلىتلەر بونلاردىرىلار؛ بش فەلسەسطىلى آغاسى، بوتون گىغانلى لار و صىندۇنلولار، إلهجه دە خىولى لى كى، بىعەل خەرمون داغىنەن دەنەنەن خەمات كىچىدەن قدر لوپان داغلارىندا ياشايىرىدىلار. ^{۲۲} اونلارى اورادا رب اونا گۈرە ساخلادى كى، ائسرايىللە لرى ائمتحان اتسىئن و موسا واسنطەسى ائلە آتالارىنا وردىئى امرلەر نەمە ئاطاعت ادېت-اتمە يە جىكلەرنى اۋيرىنىشىن. ^{۲۳} بىلەجه، ائسرايىل اۇولادلارى گىغانلى لار، خىولى لى و خىتلەلى لر، امۇرلولار، پېزىشلىر، خىولى لى و بېسوللۇلار آراسىندا ياشادىيلار. ^{۲۴} اونلارىن قىزلارىندا ئۆزلىرىنى آرواد آلدىلار، اۇز قىزلارىنى دا اونلارىن اوغوللارىندا وردىلەر و اونلارىن آلالاھلارىنا پرسىشىش اتدىلر.

بىرئىنجى داور عوتى إل

^۷ ائسرايىل اۇولادلارى رېشىن گۈزۈنە پېس اولان ائشلر گۈرددولر. اونلار اۇز تارىلارى ربى ياددان چىخارتىدىلار و بىعەل و اشرا بوتلىرىنى پرسىشىش اتدىلر. ^۸ اونا گۈرە دە رېشىن قىبىي ائسرايىللە لرئىن پىشىدەن آلولاندى و اونلارى آرامَنخەرە يېش^{*} پادشاھى كوشۇن رئشعتە يېش ائسرايىل اۇولادلارى سكىز ائل كوشۇن رئشعتە يېشە قوللۇق اتدىلر. ^۹ ائسرايىل اۇولادلارى ربە فرياد اندە، رب اونلار اوچون بىر قورتارىجى

کچه بثلمه‌سین. ^{۲۹} او زامانکی دؤیوشده، موآبی لاردان اون مئن نفره قدر قیردیلار. اونلارین دا هر بئری قووتلى بئر ائگىد اندى و هچ كئم جانيني قورتارا بثلمه‌دى. ^{۳۰} بلە جە او گون موآب اولكەسى ائسراييللى لە تابع اولدو و ائسراييل اولكەسى شەستە هشتاد ائل راحاتلىق دوشدو.

يانيندان گۈرئىه قايىدىب پادشاها ددى: «اي پادشاه، سنه گىزلى بئر سئۈزۈم وار.» پادشاه ددى: «ساكتى اول.» او واخت يانيندا داييانان آداملارين ھامىسى إشئىه چىخدىلار.

^{۲۰} إهود اونون يانينا گلدى. پادشاه بالاخاناداكى سەرئىن اوتاغىندا تك باشىنا اوتورمۇشدو. إهود اونا ددى: «تارىيدان سنه بئر سئۈزۈم وار.» پادشاه تختىندن قالخدى.

^{۲۱} إهود سول آشنى او زادىب صاغ بودونا باغلادىغى خنجرى چىخارتىدى و پادشاھين قارنىندا سوخدو. ^{۲۲} خنجرى الە برک ووردو كى، خنجرئىن تېيەسى دالىنجا قبىھەسى ده اونون قارنىندا گىئىدى و باغيىرساقلارى يىر تۈكۈلدو. خنجرئىن تېيەسى ده پىشى توتدۇ، چونكى إهود خنجرى پادشاھين قارنىندا چىخارتمادى. ^{۲۳} إهود ايوانا چىخىپ دالىسيجا يوخارىداكى اوتاغىن قاپىلارىنى ئۆرتۈب قىفيلاладى. ^{۲۴} او چىخاندا پادشاھين قوللارى گلئى باخدىلار. يوخارى اوتاغىن قاپىسىنى قيفىلى گۈرنە دەئىرلە: «يەقىن پادشاه يوخارى اوتاقدا آياق يولونا گدئر.» ^{۲۵} پادشاھى گۈزلە دەئىرلە، لاكتىن اوتاغىن قاپىسىنى آچان او لمادىغىنما گۈرە نىڭكاران اولدولار. اونا گۈرە دە آچار گۈئۈرۈب قاپىلارى آچاندا گۈرۈلۈ كى، آغالارىنин مېتى يىر سەرئىلب.

^{۲۶} اونلار پادشاھى گۈزلەين زامان، إهود آرتىق آرادان چىخىمىشىدى و داش بوتلەن يانيندان كچىپ سەعرەيە قاچمىشىدى. ^{۲۷} اورايا چاتدىقدا إفرايمەن داغلىق بۈلگەسەنندە گەرنىاي چالدى؛ ائسراييل اولولادلارى اونونلا بئرلىككە داغلىق بۈلگە دەن آشاغى اندىلەر. إهود اونلارين قاباگىندا گەندىرىدى. ^{۲۸} إهود ائسراييللى لە ددى: «دالىمجا گلشن، چونكى رب دوشمنىمئز موآبلى لارى سىزە تسلىم ادئب.» ائسراييل اولولادلارى دا إهودون دالىنجا إنىب، موآبلى لارين ضىئىئە بىتون اوردون چايىنин كچنەلرنى باغلادىلار كى، هچ كئم

شەمگەرئىن داورلائى

^{۳۱} بوندان سونرا عنات اوغلۇ شەمگەر داور اولدو و او، آلتى يوز فىئىسطلىنى ئۆكۈز دىئىكى ائلە قىريپ ائسراييللى خىلاص اتدى.

دېبورا و باراقين ائسراييللى قورتارماسى

۲ إهود اولىندن سونرا، ائسراييل اولولادلارى گىئىن دە ربىش گۈزۈنده پىش اولان ائشلر گۈرۈلولر. ^۲ بونا گۈرۈ دە رب اونلارى گىغان پادشاھى يابىشىن تسلىم اتدى كى، خاصصوردا پادشاھلىق ادئرىدى. يابىشىن قوشۇن باشچىسى سىئىرا اندى. او، خىروشىت حەققۇيىمەدە ياشايىرىدى. ^۳ ائسراييل اولولادلارى رىتە فرياد اتدىلەر؛ چونكى يابىشىن دوقۇز يوز دەن دؤيوش آراباسى وار اندى و ائىشىمى ائل ائسراييل اولولادلارينا ذىلت چىكىرىئىب چوخ طولم ادئرىدى.

^۴ او واختلار لېتىدوتون آرۋادى دېبورا كى، بىر پىغىبر اندى، ائسراييللە داورلىك ادئرىدى. ^۵ بىو آرۋاد إفرايمەن داغلىق بۈلگەسەنندە، دېبوراين خورما آغاچى آلتىندا او توراردى كى، راما ائلە بىت ائل آراسىندا اندى؛ و ائسراييل اولولادلارى دا قضاوت اوچۇن اونون يانينا گلشىدىلەر. ^۶ دېبورا آدام گۈندىرىدى و ئەفتالى بۈلگەسەنندە قىدış شەھىئىن آپىشۇم اوغلو باراقى چاگىرىپ ددى: «ائسراييلنى تاريسى رىب سنه امر ادئب» ئەفتالى و زېبولون اولولادلاريندان اون مئن نفر يانينا آلىپ تابور داغىنما چىخ. ^۷ من دە يابىشىن قوشۇن باشچىسى

١٧ سئیسرا قىلى خېرئن آروادى يالىشنىڭ چادىرىپىنا پىيادا قاچدى، چونكى خاصۇر پادشاھى يابىنلە قىلى خېر آراسىندا صولح وار ائىدى.^{١٨} يالل سئیسراپىن پېشوازىنا باپىرا چىخىب ددى: «گل ائچەرى، آغا، بىزه گل! قورخىما». سئیسرا اوپۇن چادىرىپىنا گىردى و آرواد اوپۇن اوستۇنۇ كىتلەمەلە ئۆرتىدۇ.^{١٩} سئیسرا آروادا ددى: «سوسو زۇلامىشام، خاھىش ادئرم، منه بىز ائچئىم سوور». آرواد سود تولوغۇنۇ آچىب اوپا سود وردى و سونرا اوستۇنۇ ئۆرتىدۇ.^{٢٠} سئیسرا آروادا ددى: «چادىرىپىن قاپىسىنيدا دايىان، اگر بىز آدام گلەن سىندىن سوروشسا كى، بۇ رادا كىمسە وار؟» دىئىرسىن كى، «يوخ»^{٢١} لاڭاڭىن خېرئن آروادى يالل آئىنى بىز چادىرىپىنى مىخى، بىز دە توخماق گۇتۇرۇب يياوش-يياوش اوپا ياخىنلاشدى. سئیسرا چوخ يورولوغۇنۇن دەرئىن يوخۇيا گەممىشىدى. يالل چادىرىپىنى اونون گئچگەھىنە ئە ووردو كى، مىخ اوپۇن باشىنداڭىن كچېپ، يېرە گىردى و سئیسرا بىلە ئۆلدۇ.^{٢٢} بو واخت باراق سئیسراپىنى تعقىب ادئرىدى. يالل اوپۇن قاباغىنە چىخىب ددى: «گل، آختاردىغىن ئادامى سەنە گۈرسىدەم». او، يالل بىرلەنگە چادىرىپىنى گۈرددۇ كى، سئیسرا گئچگەھىندا مىخ، اۋلۇب يېرە سرئىلەت.

^{٢٣} بىلە جە او گون تارى گەنغان پادشاھى يابىنلىنى ائسراپىشل ئۆلەدلارىنى تابع اتدى. ^{٢٤} ائسراپىشل ئۆلەدلارىنىن آلى گەنغان پادشاھى يابىنلىنى ضىئەتىدەت. گەنغان قۇوتلىنى و نهايت گەنغان پادشاھى يابىنلىنى محو اتدىلەر.

دبورا ائلە باراقين نغمەسى

او گون دبورا و آبىشۇعام اوغلو باراق بىو نغمەنى اوخودلolar:

٢ باشچىلار ائسراپىلەدە رەبىنلەك اتدىلەر،
حالق اۇز گۇبلۇ ائلە آياق قاباغا قويىدە.
رب موبارك اولسون!

سئیسراپىنى و اوپۇن دۇيۇش عارابالارى ئاڭلۇنۇن دۇلۇندا ئۇندرىئىب، قىشۇن چاپىندا گىئىرەجىم و سەنە تسلەم ادەجىم.^{٢٥} باراق دبورا يادى: «اڭر سەن مىئەمەلە بىراپ گەھىنە، من دە گەدەرم؛ لاڭىن اگر مىئەمەلە بىز گەتمىيەسەن، من دە گەتمىيەجىم». دبورا ددى: «من يەقىن كى، سىنەلە بىز گەجىم، آما بۇنو دا بىل كى، گەتىئىش يولۇن شۇھەرتى سەنەن اولمايا جاق، چونكى رب سئیسراپىنى بىز آروادىپىن ئەئىن تسلەم ادەجىك». دبورا آياغا قالخىدى و باراقلا بىرلەنگە گەتسە گەتسە.^{٢٦} باراق زېبولۇن و ئەفتالى ئۆلەدلارىنى قىدەشە چاغىرىدى و اوپ مئن نفر اوپۇن دالىنجا گەتسە؛ دبورا ده باراقلا بىرلەنگە يولا دوشىدۇ.

١١ قىلى خېر كى، موسائىن قاپىنى خوبىابىن نىلەننەن ائىدى، او بىرى قىلى لەن آيرىلەمىشىدى. او، قىدەشىن ياخىنلىغىندا، صەعنانىمەدە كى پالىد آغاچىنى يانىندا اۇز چادىرىپىنى قورۇمۇشىدۇ.

١٢ سئیسراپى خېر چاتدى كى، آبىشۇعام اوغلو باراق تابور داغىينا چىخىب.^{٢٧} سئیسرا دوقۇز يۈز دەمئەر عاراباپا ئەنبار بىتون دۇيۇش عارابالارىنى و يانىنداكى بىتون خالقى خەروشىت حەققىيەمدەن قىشۇن چاپىندا يېغىدى.^{٢٨} دبورا باراقا ددى: «قالخ! چونكى رېئىن سئیسراپى سەنە تسلەم اتئىئى كۈن بۇ گۈندۈر. باخ، مىگر رب سەنەن قاباغىندا گەنمە يېش؟!» بىلە جە باراق دالىسيجا گەلن اوپ مئن نفر كىشى ئاڭلۇندا ئۆلەدلارىنى داغىندا ئەندى.^{٢٩} رب سئیسراپى و بىتون دۇيۇش عارابالارى ئاڭلۇندا دەشتە سالدى و قىلىنچ قورخۇسوندان دەشتە سالدى و اونلارى مغلوب اتدى؛ سئیسرا اۇز دۇيۇش آراباسىندا ئۆلەدلارىنى دەشتە سالدى و باراق اونلارىن دۇيۇش عارابالارى ئاڭلۇندا دەشتە سالدى و قىلىنچ قورخۇسون دەشتە سالدى و بىتون دۇيۇش عارابالارى ئاڭلۇندا دەشتە سالدى و بىتون قوشۇن قىلىنچ دەشتە سالدى؛ حىتا بىز نفر دە صاغ قالمادى.

ائسرايئلde کي گندلي لرئن * طفرلرئن
 نقل اده جكلر.
 او زامان رېئن خالقى دروازالارا إندى.
 ۱۲ اويان، اي دبورا، اويان!
 اويان، اويان، بئر نغمه اوخو!
 آياغا قالاخ، اي باراق!
 سن، اي آيشنۈغم اوغلو، گل اشتەرلەنى
 آبار!

او زامان صاغ قالانلار اعيانلارين يانيينا
ايندئلر.

رئىن خالقى جىنگ آور كىمى يانىما گلدى.

عماقىق نسللىكىن اولانلار إفرايىمەن
گلدئلر،

سېنىن دالىنجا گلن خالق آراسىندا بىنامائىن
دە وار ائدى.

ماكىرەن ۋەزىئەرلەر،

زېبۈلۈنلەن سىركەدە عصاسىنى داشىييانلار
گلدئلر.

يېساكاردا كىي آغلاڭار دېبورا ائلە گلدئلر.

يېساكار نجه دئر، باراق دا إله ائدى؛

او نۇن دالىنجا رەزىه ھوجوم چىككىلەر.

رِعْوَيْنْ قَبْلَه سَنْثَنْ بُؤْلَمْلَرِي بُؤْلِوك
 قَرْأَسِيْزِيلِيقْ اِلْجَنْتَنْدِه اِلْدِيْ.
 ١٦ چَوْبَانْلَارِينْ سُورْلَرِئَه چَالْدِيْغَى تُوْكَ
 سَسْتَنْيَ اِشْتَمْكَ اَوْچَحْون
 نَيْهِ آَغِيلْ لَارْ آَرَاسِينْدَا اوْتَرْدُونْزُورْ?
 رِعْوَيْنْ قَبْلَه سَنْثَنْ بُؤْلَمْلَرِي چَاشِيب
 قَالْمَسْلِيدِيْ.

۱۷ گنلعاد خالقی اوردون چایینین او تاییندا
قالدی.
پس نئیه دان گمنثرئن یانیندا ساکن اولدو؟
آشیر دھنلرئن ساحلئندە ساکن اولدو،
او ئىندە قالدی.

۳ قولاق آسین، ای پادشاهلار! قولاق
آسین، امئرلر!
من رىبە اوخوييغاگام،
ائسرايىلئن تاريىسى رىبە سئيتائىش
نۇممەسى اوخوييغاگام!

٤ یارب، سن سعثرن چیخاندا،
 ادوم چؤلوندن کچنده،
 پر تتره‌دی، گوئیلر دامدی.
 بلی، بولودلاردان سولار آخدی.
 ٥ داغلار رئش حوضوروندا،
 سئنا داغی، ائسراپائیلئن تاریسی ربئن
 حوضوروندا تتره‌به گلّدی.

۶ عنات او غلو شیمگر زامانیندا،
یالل زامانیندا یولالار بوش قالدى،
سفره چیخانلار اطراف یولالارلا گئتدىلر.

۷ من دبورا آياغا قالخانا جاق،
ائسراینلەدە آتا كىمى میدانا چىخاناجاق،
ائسراینلەدە گەندلى لار آرتىق ياشامىرىدى.

۸ تزه الالاھلار سېچتىلىدە؛
سوئرا دا دروازالاردا دؤيوش قالخدى.
قىrix مىن ائسراینلىلى نىن آشىندا
نه نىزە، نە دە قالخان گۇرۇندو.

۹ مىتم او رەيىم ائسراینلە حۆكم ادلەرلەدئر،
خالق ائچىنندىن اۋز گۈپىلۇ ائلله آياق قاباگىنلارلاردىر.
قويانلاردىر.

۱۰ رب موبارك او لىسون!

- ۱۰ سنتر ای آغ ایشکلره مئننلر،
- سنتر ای الوان قالی لار اوستونده آیاسننلر،
- ای بوتون بولدان کچنلر، باخین!
- ۱۱ اوخ آتانلارین سەس - کوپوندان اوزاقدا،
- سو چەگىنل آراسىندا،
- اورادا رېئن صالح عمللىئىندىن،

او ييختيليب آياقلارى آلتينا سرئىلدى،
ييختيليدىغى يره سرتىشب اولدو.

۲۸ سئىرانين آناسى پنجره آركاسىيندان،
موشىكىدىن نىڭاران-نىڭاران باخىب
چىغىردى:
”نه اوچون اوونۇ دۇيوش آراباسى بو
قدىر يوبادىر؟
دۇيوش عارابالارينىن سىسى آخى نىيە
إشتەلمئر؟“
۲۹ حىنكمتلى أصىتلزاده خانىملار اونا جواب
ورئىدى،
او دا اۋز-أۈزونە سۆزلىئى تكرار-تكرار
دىرىدى:
۳۰ ”بلکە قىتمەت مالىنى تاپىب بېلۇشدۇرۇرلار،
يقىن كى هر ائىگىدە بىر-انكى قىز دوشۇر.
سەسىرىيا تالان مالىيىدان آلوان پالاتلار
دۇشۇر،
بالي، تالان مالىيىدان ناخىشلى آلوان پالاتلار.
غارت اتىئىكلەرىشىن ائچىندىن تاپىب
بېلۇشدۇرۇرلار،
تالانچىلارين بويونلارى اوچون
انكى طرفدن آلوان ناخىشلى پالاتلار.“

۳۱ يارب، بىتون دوشمنلىرىن بىل يوخ اولسون.
آمما سىنى سوئنار قودرتى ائلە دوغان
گۈنش كىمى اولسۇنلار!“
بوندان سونرا اولكە يە قىرخ ائل راحاتلىق
دۇشدو.

رب چىدۇنۇ چاغىرىرى

۴ ائسرايىتل اۇولاڭلارى گىنە دە رېنن
گۈزۈننە پىئىشلىر گۈرددولر؛
رب دە اونلارى يىدى ائل مەندىيانلى لارا
تىلىم اتدى. ۵ مەندىيانلى لارين گوجلۇ
آلى ائسرايىتللى لرئىن ضىئىنە قالخىدى.
مەندىيانلى لارين اوزۇنندن ائسرايىتل اۇولاڭلارى

۱۸ لاكىن زېبولۇن خالقى، ئەفتالى خالقى،
جانلارىنى دۇيوش ميدانىين اوجا
يرلىئىنە خطرە آتدىلار!

۱۹ پادشاھلار گلېب ووروشىدلار.
سۇنزا دا ئەتكىدە، مېڭىدۇ سولارى كىنارىدا
كىغان پادشاھلارى ووروشىدلار.

۲۰ گوموش قىتمەت آلان اولمادى.
اولدۇزلار گۈيىدىن دۇيوشىدلار،
سەسىرىانىن ضىئىنە اۋز دۇورەستىنە
دۇيوشىدلار.

۲۱ اونلارى قىشۇن چابىي آپاردى،
او قدئم چاى، قىشۇن چابىي!
اي جانىم، سىن قۇوتلە اېھەللى گەت!

۲۲ او زامان آتلار دۇردىنالا چاپىدلار،
دۇردىنالا-دۇردىنالا چاپارگەن قۇوتلىي آتلار.

۲۳ رېن مەلەيى ددى: ”مۇرۇز شەھرنە لەنت
ادئن،
اونون اھالىسىنە لەتلىر گۈندرەن.
چونكى رېن كۈمەيىنە،
جىنگ آورلە ضىئىد رېن كۈمەيىنە گەلمەدئلر.“

۲۴ ىقلىل خېرىن آروادى يالىل
آروادىلار آراسىندا ھامىدان آرتىق موباركىدئى،
چادىردا ياشايان آروادىلاردان داها
بەخۇردى!

۲۵ سەسىرىسا سو ائستەيىنە، يالىل اونا سود
وردى.

آغاڭلارلا لايىچ بىر جامدا آيران وردى.

۲۶ آلتىن چادىرین مىixinبا اوزاتدى،
صاغ آلتىن اشىچى توخماغىنى گۇتوردۇ،
اونلارلا سەسىرىانى ووردو، باشىنى آزدى؛
سېينىرىپ، كىنجاھالارينى دىشى.

۲۷ او ييختىلەپ يالىشنى آياقلارى آلتينا سرئىلدى،
پېر دۇشىنى،

اونا ددى: «آه مىتم آغام، اگر رب بىزئمەلەدئ، بىس بىتون بو ائشلر باشىمىزا نىئىھەنلىك ؟ اونون او بىتون موجوزەلرى بىس هانى كى، آتالار يمىز اونلاردان دانىشىپ دېئردىلر: «مگر رب بىزى مئصىردن چىخارتىمادى؟» ائندى رب بىزى آتىپ و مىدىانلى لارين آللەنە ورئب». ١٤ رب اونا باخىب ددى: «بو قووتشىلە گەت، ائسرايىتلە مىدىانلى لارين آللەنەن قورتار. سىنى گۈزىدەرن من مگر دېيلم؟» ١٥ جىدعون اونا ددى: «اي آغام، ائسرايىلى من نىجه قورتاريم؟ باخ، مىتم طايقам مىئىسى قېتىلەستىنە هاميسىندان لاب كىچىكدىر، من دە آتامىن اۋۇندا هامىدا ن لاب كىچىئىم». ١٦ لاكىن رب اونا ددى: «من يقىن سىتىلە اولا جاگام، سىن دە مىدىانلى لارين هاميسىنى بىش نىفر كىمى قىراجاقسان». ١٧ جىدعون ددى: «اگر ائندى سىئىن گۈزۈنە لوطف تاپمىشام، منه بىش علامت گۈرسىد، بىلئىم كى، مىئىلە دانىشان سىن سىن. ١٨ خاھشىش ادئرم، بورادان گىتمە كى، گىدئىم قوربانىمىمى گىتىرېب سەنە تقدىم إدئم». رب جىدعونا ددى: «سەن گىرى قايداناقا قدر من بورادا گۈزىلەرم». ١٩ جىدعون ائچەرى گىردى. بىش كىچى بالاسى كىتىب بىش إفا^{*} اوندان ماياسىز چۈركلر پىشىرىدى؛ آتى سىبدە قويىدۇ، آتىن سوپۇنۇ دا قازانا توکىدو. سونرا اونلارى چۈل پوستەسى آجاجىينىن آلتىندا رىتىن يانينا گىتىرېب اونا تقدىم اتدى. ٢٠ تارىينىن مەلەبى اونا ددى: «آتى و ماياسىز چۈرەبى گۇتۇر، بىو قايانىن اوستونە قوى و آتىن سوپۇنۇ دا اورا يات ئۆزك». جىدعون بىلە دە اتدى. ٢١ رىتىن مەلەبى آتىندا اولان عصانىن اوجونو اورا يات اوزادىب آتىلە ماياسىز چۈرەبە توخوناندا، قايدان آللو چىخدى و آتىلە ماياسىز چۈرەبى اودوب يوخ اتدى. سونرا رىتىن مەلەبى اونون گۈزۈنون قاباغىنidan قىيىب اولدو. ٢٢ جىدعون اونون رىتىن مەلەبى اولدوغۇنۇ

اۆزلىرى اوچۇن داغلاردا سىغىنباچاق يېلىرى، ماغارالار و قالalar قوردولار. ١٣ ائسرايىتلە لر اكىن اڭىنە مىدىانلى لار، عماقللى لر و باشقا شرق خالقالارى گلەن ائسرايىتلە لرە هوچوم ادئردىلر. ١٤ ائسرايىتلەن ضىدئىنە اوردوگاه قوروب تورپاگىن مەحصۇلارىنى غۇرۇيە قەدر محو ادئردىلر. ائسرايىتلە لرە دولانماق اوچۇن هچ نە قويىمازدىلار، نە قويون، نە اوكۇز، نە دە إشىشك. ١٥ چونكى اونلار اۇز حيوانلارى و چادىرلارى ائلە چىخىرىدىلار. گلنەدە چىئىتكە كىئىمى او قدر چوخ گلەنەتلىرى كى، نە اۆزلىرىنىن، نە دە دۆھەرلىنىن سايى - حسابى اولوردو. اونلار گلەنەتلىرى كى، اۈلکەنى وئران اتسىنلىر. ١٦ ائسرايىتلە لر مىدىانلى لارين آللەنەن چوخ ذىلەن اولدولار. اونا گۈرە دە ائسرايىتلە اولو لادارى رىبە فريياد اتدىلر.

١٧ مىدىانلى لارين آللەنەن ائسرايىتلە اولو لادارى رىبە فريياد اتدى، ١٨ رب ائسرايىتلە اولو لادارى بىش پىغمەر گۈنلەردى. او، ائسرايىتلە لرە بىلە ددى: «ائسرايىتلەن تارىيسى رب بىلە دىرىن» سەنرى مئصىردن چىخاردان، نۆكۈچلىك دئىيارىندان قورتاران من اىدئم. ١٩ سەنرى مئصىرلى لرئىن و بىتون ظولمكارلارين آللەنەن آزاد اتدىم، اونلارى قاباغىنيدان قوودوم و تورپاقلارىنى سىزە وردئم. ٢٠ سەنھە دەئم كى، تارىينىز رب منم، تورپاخيىدا ياشادىغىيىز امورلولارىن آلالاھلارىندان قورخمايمىن. آما مەسىز مىتم سۆزۈمە قولاق آسمادىنيز». ٢١ سونرا رىتىن مەلەبى گلەبى آبئىززىلى يواشىن عوفرا شەھرئىنە كى چۈل پوستەسى آجاجىينىن آلتىندا اوستوردو. يواشىن اوغلو جىدعون اوزوم سىخىلان بىرده تاخىلى دوپىوردو كى، مىدىانلى لاردان گىئزلىتىن. ٢٢ رىتىن مەلەبى اونا گۈرۈنوب ددى: «اي جىسور جىنگ آور، رب سىتىلە دئر». ٢٣ جىدعون

سئز اونو قورتاراجا قىسىنىز؟ بَعْلَدُن طرفدارلىقى
ادن سحره قدر اۇلەجك. اگر او، حققىتن،
آللاھدىر، قوي اۇزو اۇزوندن دئفان اتىشىن،
چونكى بىرى اونون قوربانگاهىنى داغىدىب». ٣٢
بۇندان سونرا چىدۇنون آدى پىرۇپ بَعْلَ
قوپىلدۇ، يعنى «قوى بَعْلَ اونونلا موبارئزه
اتىشىن». چونكى او، بَعْلَشىن قوربانگاهىنى
داغىتىمىشىدى.

٣٣ بُواخت بوتون مىدىانلى لار، ئِمَالَقْلِي لر
و باشقما شرق خالقلارى بىر يېغىلىدிலار؛
و اوردون چاپىنى كچىپ يېزىرِ عِل درەستىنە
اوردوگاه قوردولار. ٣٤ رېتىن روحۇ چىدۇنون
اوستونە إندى؛ چىدۇنون گەرمەنای چالىب
آېڭۈرلى لرى اۋىز يانينا چاگىردى. ٣٥ او بوتون
مېنسىھ يە قاصلىر گۈنۈردى و اونلارى دا اۋىز
يانينا چاگىردى؛ سونرا آشىرا، زېلۇنا و نېتالىيە
قاصلەن گۈنۈردى. اونلار قاصلەرئەن پېشاۋىزىنا
چىخىدிலار.

٣٦ سونرا چىدۇنون تارىيىدا ددى: «سُؤز
وردىئىن كىمى اگر ائسرايىتلى منىم آئىمەل
قورتاراجا قىسان، ٣٧ قوي من حَرَمَشَن اوستونە
قوپىوندان قىرخىلان يۇن قويوم. اگر شەق فقىط
يونو ائسلادسما، آما تورپاق قورو قالسا، اوندا
بىتلە جىم كى، سىن، دەتىئىن كىمى، ائسرايىتلى
منىم آئىمەل قورتاراجا قىسان». ٣٨ بىلە دە اولدو.
چىدۇنون او گونون صاباحى تىزدىن قالخىب
يونو سىيخىدى. يۇندان بىر كاسا دولو سو
چىخارتدى. ٣٩ سونرا چىدۇنون تارىيىدا ددى:
«قوى منئم ضىئىتمە قضىئىن آلەولانماسىن،
گىئنە بىر خاھىشىم وار. ائستەيىرم بىر يۇنلا
بو ائشى بىر دە ائمتاحان إدئم. ائندى قوى
فقىط بىر يۇن قورو قالسىن و بوتون پىر شەحەلە
ائىسلانمىش اولسۇن». ٤٠ تارى او گىچە بىلە دە
اتىدى. بوتون تورپاق شىحە بوروندو، لاكتىن
قىرخىلەميش يۇن قورو قالدى.

آنلايىب ددى: «آى آمان، اى پىروردىڭار رب!
من رېشىن مەلەيىنى اوز بە اوز گۈرمۇش». ٤١
رب اونا ددى: «أَرَامُ اولُ، قُورْخَمَا،
أَوْلَمْهَيْه جَكْسَن». ٤٢ چىدۇن اورادا ربە بىر
قوربانگاه دوزلەتىدى و اونون آدىنى يەھو-
شالوم* قويىدۇ. بۇ قوربانگاه بۇ گۈنە قدر
آېڭۈرلى لرئۇ عوفرا شهرىنىدەدەر.

٤٣ هەمئىن گىچە رب چىدۇندا ددى: «گت،
آتانيين گامىشىنى، يىدىي ائلشىك ائتكىنجى
گامىشىنى گۈتۈر. سونرا گت، آتانيين بَعْلَ
بوتونه دوزلەتىدىي قوربانگاهى داغىتى و
يانيىداكى آشىرا بوتونو گس. ٤٤ بو تېھىن
باشىندا تارىين ربە لايىق بىر قوربانگاه
دوزلەت. سونرا كىسىدەتىن آئىرانىن آغاچ
بوتونه اود ووروب گۈتۈردو يۇن ائتكىنجى
گامىشى اونونلا ياندىرما قوربانى تقدىئم ات». ٤٥
٤٦ چىدۇن نۆكىرلىنىدەن اون نفرى اۋزو ائلە
گۈئۈرۈپ، رېئن دەتىي كىمى اتدى؛ لاكىن
آتاسىنinin او اهللىن دەن و شهر ساکىنلىرىنىدەن
قورخەدوغۇ اوچۇن ائشى گوندۇز يوخ، گىچە
اتىدى.

٤٧ شهر ساکىنلىرى سحر تىزدىن قالخىب
گۈئۈرۈلر كى، بَعْلَ قوربانگاهى كامىل
داغىدىلەپ و يانيىداكى آشىرا بوتون كىتلىپ.
قورولان تزە قوربانگاه اوستونە دە ائتكىنجى
گامىش ياندىرما قوربانى كىمى تقدىئم
اولونوب. ٤٨ آدامالار بىر بىرلىك دەتلىر: «بۇ
ائشى كىم اتى؟» اونلار بونو آراشىدىرلەنادان
سونرا دەتلىر: «بۇ ائشى گۈزۈن يواشىن اوغلو
چىدۇن دور». ٤٩ شهر ساکىنلىرى يواشا دەتلىر:
«اوغلۇنۇ بورا يا گىتىر كى، اولىدورلۇسۇن.
چونكى او، بَعْلَشىن قوربانگاهىنى داغىدىب و
يانيىداكى آشىرا بوتونو دە كىتىپ». ٥٠ آما يواش
اونون ضىئىتەن چىخانلارىن ھاميسىنا بىلە ددى:
«بَعْلَدُن مَكْرُشَتَنْ ئِدْجَكْسَنْتَنْ؟ مَكْرُشَتَنْ؟

چَدْعُونُونْ قَلْبَه سِي

پِرُوبَيْعَلْ، يعنى چَدْعُونُونْ و اونو نلا
بِرابِر بُوتُونْ خالق تزدن دوروب خَرُود
چشمه سئنشن باشيندا اوردوجاھي قوردولار.
مئديان اوردوجاھي دا اونلارين شمال
طرفته موره تپسنهن يانينداكى درده اندى.
٢ رب چَدْعُونَا ددى: «يانيندا اولان خالقين
سايى چوخدور، اوغا گۇرە مئديانلى لارى اولنارا
تسلیم اتمىرم. چونكى ائسرايىللە لر فخر ادئب
دئيرلر: «اۆز قووّتمنزلە اۆزوموزو قورتاريدىق.»
٣ ائندى سِن خالقا بُونو اشتىدرئىب دە:
«كىم قورخودان اسثىر، گىلعاد داغىيتىدان گرى
قايىتىسىن.» خالقدان اقىشمى ائكى مئن نفرى
گرى قايىتىدى، اون مئن نفرى قالدى.

٤ رب چَدْعُونَا ددى: «خالقين سايى گئنە دە
چوخدور، اونلارى سو قيراغينا إندىرەن دە و اورادا
آداملارى سئنن اۆچون الڭىن كېچىرەجىم.
» بو سئننله گەدەجك «دەئىم آدام، سئننله
گەدەجك و «بو سئننله گەتمىيەجك» دەئىم
بوتون آداملار دا گەتمىيەجكلىر. ٥ چَدْعُونُونْ
خالقى سو قيراغينا إندىرەن دە رب اونا ددى:
«سو يو اشت كىمى دئلى ائلە ائچەنلىرىن
هاميسىنى بىر طرفە، سو ائچمك اوچون دئز
اوستە اوتورانلارين هاميسىنى دا او بىرى
طرفە آييرىب يىغىرسان.» ٦ آللرئىنى آغيزلارىنا
اپارىب سو يو دئلى ائلە ائچەنلىرىن سايى
اوج يوز نفر اوللدو. لاکئن خالقين قالان
حىصەسى سو ائچمك اوچون دئز اوستە بىر
اوتركدولار. ٧ رب چَدْعُونَا ددى: «سئى دئلى
ائلە سو ائچن بىر طرفە قورتاراجاغام
و مئديانلى لارى سِن تسلیم ادەجىم. قوى
خالقين قالان حىصەسى اۆز يېرىئەن قايىتىسىن.
» بىر اوج يوز آدام خالقين اذوقەسئىنى و
گەرنايىلالى لرئن هاميسىنى اۆز چادىرلارينا
ائسرايىللە لرئن هاميسىنى اۆز چادىرلارينا
گۈندەردى، آما اوج يوز نفرى يانيندا ساحلادى؛

مئديان اوردوجاھي چَدْعُونُونْ اولدوغو پِرِئِن
آشاغىسينداكى درده اندى.

٩ او گچە رې اونا ددى: «قالاخ، مئديان
اوردوگاهينا إن، چونكى اونلارى سِن تسلیم
اتمىشم. ١٠ اگر اوردوجاھا إنئە قورخورسان،
نۇكىش پۇرا ائلە بِرابِر ان. ١١ اورادا سِن
اونلارين صۇحبتىنى اشىدەجىكسىن، اوندا
قووّت آليپ اوردوجاھين ضىئىئەن ئىرسىن.»
او زامان چَدْعُونُونْ و نۇكىرى پۇرا، اوردوجاھين
كتاريندا اولان سِنلاحلى آداملارىن يانيندا
إندىلر. ١٢ درەيە يىغىلان مئديانلى لار، عَمَالَقَلِى لر
و بُوتُونْ باشقا شرق خالقلارين سايى
چىئرتىكە قدر چوخ اندى. دوهەرئىن دە دەنزر
ساھىتلەنەن دەنەنەن دەنەنەن دەنەنەن دەنەنەن
اندى. ١٣ چَدْعُونُونْ گلدىكەدە اشتىدى كى، بىر نفر
يولداشينا اۆز يوخوسونو دانىشىر و بىلە دېتىر:
«باخ، يوخومدا گۈرمۈشىم كى، آرپا اونوندان
پېشىر ئەلمىش بىر يومرو چۈرك يووارلانيپ
مئديان اوردوجاھينا گلدى و چادىرا چاتدى.
چادىرىي ووردو و اونو يىخىب آلت اوست
اندى و چادىر يېرە سرئەلدى.» ١٤ يولداشى
اونا جاواب وردى: «بو ائسرايىللى يواش
اوغلۇ چَدْعُونُونْ قىلىنجىندان آيرى بىر شى
دىئل؛ تارى مئديانى و بُوتُونْ اوردوجاھينى اونا
تسلیم ادئب.»

١٥ چَدْعُونُونْ يوخو دانىشان آدامىن حكايىتنى
و معناسىنىنى اشىدىنە تارىيى سىجىدە اندى و
ائسرايىل اوردوجاھينا قايىدېب ددى: «قالixin،
چونكى رب مئديان قوشۇنۇنۇ سىزە تسلیم
ادئب.» ١٦ يانيندا اولان اوج يوز نفرى اوچ
دستە بى آيىرىدى. هاميسىنن ئىنەن كەرنايىلار و
بوش دولچالار وردى و دولچالارين ائچتەن
مشعل لر قويدو. ١٧ اونلارا تاپشىرىدى كى، «منه
باخىن، من نىجه ادئم، سىز دە لە ادئن. باخ، من
اوردوگاهين كتارينا چاتان زامان نە اتسىم، سىز
دە لە ادئن. ١٨ من و مئتمەلە بِرابِر اولانلارينا
هامىسى گەرناتى چالدىقىدا سىز دە اوردوجاھين

چاغیرمادین؟^۴ بوندان اوتری اونونلا آغیر موبایحشنه اتدئل. ^۵ آما چِدْعون اونالارا ددى: «آخى سېزىن گۇردوپۇنۇز اشلەرىنى يانىندا، ائندى گۇردوپۇم بواش نەئر كى؟ افرايمىشنى اوزوم باشاقلارى أبىئزۈرئىن اوزوم باغيينىن مەھىسىلارىندان مگر ياخشى دىلە؟^۶ ^۷ مەيدان باشچىلارى عورىپ و ڈىعې، تارى سىزە تسلىم ادئب؛ مگر سېزىن گۇردوپۇنۇز اشلەرىنى يانىندا من نه اده بىتلەمىش؟» بونو دىئىنەن سونرا افرايمىشلىرىن، اونا اولان قىصىي ياتدى.

۴ چُدُعون اوردون چایینا چاتدی، اوزو و یانیندا کی اوج یوز نفرله برابر چایی کچدئلر. اونلار بورو لماقلا رینا با خماییب دوشمنلرئن تعقیبئنه داوم ورئدئلر.^۵ او گلئب سوگوت آدامالارینا ددى: «خاھئش ادئرم، آرخامجا گلن آدامالارا بئر پارجا چۈزك ورئن، چونكى طاقتىن دوشوبىلر. آما من مئدیان پادشاھلارى زېخ و صَلْمُونَائِين دالينجا گەدئرم».^۶ سوگوت باشچىلارى اونا دەتلەر: «مگر زېخ و صَلْمُونَائِين اللى ائندى سىنن آشىنده دئر كى، سىنن دۇيپوشچولرىنى چۈرۈك ورەك؟»^۷ چُدُعون اونلارا ددى: «ئىنىك، رب زېخ و صَلْمُونَائِين منه تىسلەم ادئنە سئىئن اشىتىرى چۈلۈن تىكانالارى و كوللارى ائله دىتەدە جىيم».^۸ اورادان گلئب بىنواھ چىخدى و اورادا کى لاردان دا ھەمن شىيى ئىستەدى. سوگوت ساکىتلرى نىجە اونا جاواب ورمهشىلر، بىنواھ ساکىتلرى ده اونا إله جاواب وردئىلر.^۹ چُدُعون بىنواھ ساکىتلرىنى دە بله ددى: «صاغ سالامات گۈرئىھ قايتىدىغىم زامان، بە بور جە دائىدە حاگام».«

۱۰- زیخله صالموئا بوتون شرق خالقلارینين
قوشونوندان صاغ قالانلارلا ۋېرۇردا اىندىلر
و اونلارين سايىي اون بىش مئن نفره قدر
اولاрадى؛ اونلارين اوردو سوندان يوز ائىشمى
مئن جىنگاڭار يېرە سەرئەلمىشدى. ۱۱ چىدۇن
نوبخ و يوگبوهانىن شەرقىندان، يعنى
كۈچىرى لەئىن يولۇنдан كېچتى، لاقيد دايىنان

بوتون اطرافیندا گرنهنایالارینیزی چالین و
باغیرین: «رب اوچون و چدungan اوچون!»
۱۹ چدunganلا یانیندا اولان يوز نفر کشى
اورتا نؤوبه سئىن باشلانىشىندا، نؤوبەچتىلر
تىزە دېيىشىل زامان، اوردوگاهين قىراغىينا
چاتدىيلار. اونلار گرنهنایالارىنى چالىب،
اللىرىندەكى دولچالارى قىرىدىلار.**۲۰ اوچ دستە**
دە گرنهنای چالىب دولچالارى قىرىدى، سول
اللىرىندە مىشىل، صاغ آللرئىندە دە چالدىقلارى
گرنهنای توپ باغيرىدىلار: «ربىئن و چدunganون
قىلىنجى!»**۲۱ اوردوگاهين اطرافىندا هامى اۆز**
پىرلىرىندە دىياندى؛ و بوتون مەندىان قوشۇنۇ
قاچدىيلار، اونلار باغира-باغيرا-قاچدىيلار.
۲۲ اوچ يوز نفر شىپور چالاندا، رب دوشمن
اوردوگاهينداكى لارين قىلىنجىنى بېرىئىشىن
ضىندئەن قالدىرىدى؛ دوشمن قوشۇنۇ سىراريا
طرف پىشتەطايىا قدر، طبلىتين يانىندا اولان
آيل مخولا سرحدئەن قدر قاچىدى.**۲۳ نېتالىتلەن،**
آشىزىن و بوتون مىسەنەن چاگىرىلىميسىش
ائسرىتلىلى لە مەندىانلى لارى قوودولار.

٤٤ چِدعون بوتون افرايىمئن داغلىقى
بۇلگەستەن قاصلەد گۈندىرئىب ددى: «إنش،
مندىيانلى لارا هوجوم ادين. اونلارين يولونو
گىسمىك اوچون بىت بارايا قدر اوردون
چايىين سولارىنى توتون». بوتون افرايىملى لر
يىغىلىپ، بىت بارا بىه قدر اوردون چايىين
سولارىنى توتدولار. ٤٥ سونرا انكى مندىيان
باشچىسى عوربىلە ڏىعېي توتدولار. عوربى
عورب قايسىيندا، ڏىعېي ده ڏىعې اوزوم
سيخانىندا اولدوردولر. مەيدانلى لارى قوودولار
و اوردون چايىنى كچتب عوربىلە ڏىعېئن
باشلارىنى، چىدعونا گېڭىدلەر.

اُفرايئمئن حسودلۇغۇ

**اُفرايىملى لىر چىدۇنما دەئلر: «بو
نە ائشىدۇر باشىميمىزا گىتىردىن؟
مېدىانىلى لارلا دۈبۈشە گىلندە نىئە بېرى**

جِدعونون افودو

^{۲۲} ائسراييللى لر جِدعونا دىئلر: «سن، اوغلۇن و نۇن بئزه حاکىم اوغلۇن. چونكى بئزى مئىدانيين آلتىندىن سن قورتاردىن». ^{۲۳} لاكتىن جِدعون اوغلارا ددى: «نه من سىزىن اوستۇنۇزدە حاکىم اولاجاگام، نە دە اوغلۇم. سىزىن اوستۇنۇزە رب حۇكماتىلىق ادەجك». ^{۲۴} سونرا جِدعون اوغلارا ددى: «آنچاق سىزىن بىش خاھشىم وار كى، گۇئوردۇيۇنۇز تالان مالىندان ھەر كىس منه بىش گوشوارا ورسئن». چونكى دوشمنلى ئىسماعىللى اولدوقلارى اوچون قىزىيل گوشوارا تاخىridىلار. ^{۲۵} اوغلار جِدعونا دىئلر: «بۇنۇ مەمنۇنىتىلە ورھەشك». اوغلار يېر بىش پالتار سىردىلار و هامى تالان مالىندان بىش گوشوارا بو پالتارىن اوستونە آتدى. ^{۲۶} آىپارالاردان، بويوبتىباغى لاردان، مئىدiani پادشاھلارينىن آيتىندە كى آرغوانى پالتارلاردان و ڈۆھەلرەن بويۇنۇنداكى زنجىتلەرن علاوه بى قىزىيل گوشوارالارين چىكىسى مئن يىدى يۈز شىكىل^{*} گلڭىزدى. ^{۲۷} جِدعون اوغلارلاردا بىش افود دۈرلەتىدى و اوئۇ اۆز شەھرى عوفرادا قويىدو. بوندان سونرا بوتون ائسرايىللە لر اورادا بى افودا سىجەد ادئب بىلە جە رېخ خىانت اتدىلر. بى افود جِدعون و اوئۇن اوھلى اوچون تەلە اولدۇ. ^{۲۸} مئىدانيلى لار ائسرايىللە ئولولادرىينا تابع اولوب بىش داها باشلارىنى قالدىرا بىتلەمدەتلىر. جِدعونون دۇروروندە اۋلەكى يە قىرخ ائل راحاتلىق دوشدو.

جِدعونون اۇلۇمو

^{۲۹} يواش اوغلۇ پىرۇپ بېڭل قايىدىپ گىنە اۆز اوئىندە ياشادى. ^{۳۰} اوئۇن بىلتىندىن گلن يىتمىش اوغلۇ وار ائدى، چونكى آروادى چوخ اندى. ^{۳۱} شىكىمەدە اوغان جارئەسى دە اوغا بىش اوغلۇ

دوشمن اوردوگاھىنا ھوجوم اتدى. ^{۳۲} زېخ و صەلمۇنَا قاچىدىقدا، جِدعون دا اونلارى تعقىب اتدى. او، مئىدانيين ائكى پادشاھى زېخەلە صەلمۇنایي توپ، بوتون قوشونو مغلوب اتدى. ^{۳۳} سونرا يواش اوغلۇ جِدعون خېرىشىن يوخارىسىيەن دۇرپۇشىن قايتىدى. ^{۳۴} سوگۇت ساکىتلەرنىن بىش جاوانى توپ اوندان سۆز اللى. او دا اوغا سوگۇت باشچىسى اوغان يىتمىش يىدى آغساقالىن آدینى يازىب وردى. ^{۳۵} جِدعون سوگۇت ساکىتلەرنىن يانىنا گلڭى ددى: «باخ، بى دا زېخ و صەلمۇنَا كى، اوغان بارەستىنە منى إله سالىپ دىئئىز: "مگر زېخ و صەلمۇنایىن آلى سىن ئىنتەدەر كى، سىن ئىن ئورغۇن آداملارىنىن چۈرك ورك؟"» ^{۳۶} سونرا او، شهر آغساقا لارىنى يىبعدى؛ سوگۇتون بى كىشىلەرنىن چۈل تىكانلارى و كوللارلا دۇرپۇت ئىنبە اتدى. ^{۳۷} بوندان سونرا دا گلڭى پۇنالۇ بورجۇنو داغىتىدى و شهرئىن كىشىلەرنىن قىرىدى. ^{۳۸} جِدعون زېخەلە صەلمۇنایي ددى: «تاپوردا اۋلۇردو يۇنۇز آداملار نىجه آداملار ائدىلە؟» اوغلار دىئلر: «ھامىسى سىن ئىنمى پادشاھ اوغوللارىنىن اوخشايىردى.» ^{۳۹} جِدعون ددى: «اوغلار منىم قارداشلاريم، آنامىن اوغوللارى ائدىلر. وار اولان رب حاقي، اىگر سىر اوغلارلى لار ئولدورى صاغ بورا خسايدىنىز، من دە سىزى ئوللۇرمەزدى». ^{۴۰} و ائلك اوغلۇ بىتىرە ددى: «قالخ اوغلارلى ئولدور». لاكتىن اوغلان قىلىنچىنى چىكمەدى، چونكى حله جاوان اولدوغونا گۇئە قورخوردو. ^{۴۱} زېخ و صەلمۇنَا دىئلر: «دور، بىزى سىن وور، چونكى بىش كىشىنى آنچاق بىش كىشى ئوللۇرر». جِدعون قالخىب زېخەلە صەلمۇنایي ئوللۇردو و سونرا آى پارالارىنى كى، اوغلارىن ڈۆھەلرەن بويۇنلارىنىن آسيلىمىشىدى، گۇئوردۇ.

اوستوندە ئۆلدوردو. تىكچە پىروببەقلەن كىچىڭ
اوغلۇ يوتام اۋازۇنۇ گىزلىتىئىنە گۇرۇھ صاغ
قالمىشدى. ^٦ بۇتون شىكمۇم بىت مىلۇ اهالىسى
يېغىلىپ گىتدىلر و شىكمىدە داش سوتونون
يانىندىكى پالىد آغا جىنин ياخىنلەيغىندا آبىمېلەكى
پادشاھ اعلان اتدىلر.

^٧ بۇ خېر يوتاما چاتاندا، او گىدئب گىرئىز
داغىنین تېپەسەننە دوردو و اوجا سىسلە
چاغىرىپ اونلارا بىل ددى: «اي شىكمە ئالاھىسى،
منى إشتىئىن کى، تارى دا سىئىنى اشتىئىن.
^٨ گونارئىن بىر گۈنوندە بۇتون آغا جىلار، اۆزلىرى
اوچون پادشاھ مىسح اتمىكىن اۋتىرى، گىدئب
زىتون آغا جىنا دىللەر: «بىرئەن پادشاھ يەمیز
اول.» ^٩ لاكىن زىتون آغا جى اونلارا ددى:
«تارىنین و ائنسانىن شىرقى اوچون مندن
آلىنان ياغى آتىب آغا جىلارين اوستوندە
سالالاپىپ قاليم؟!» ^{١٠} سونرا آغا جىلار انجىز
آغا جىنا دىللەر: «گل سن بىزە پادشاھ اول.
^{١١} آما انجىز آغا جى اونلارا ددى: «شەرىشلىئىمى
و گۈزىل ميوھلەرنىم آتىب آغا جىلارين اوستوندە
سالالاپىپ قاليم؟!» ^{١٢} بۇ دەن آغا جىلار اوزۇم
تەنەيىن دىللەر: «گل سن بىزە پادشاھ اول.
^{١٣} لاكىن اوزۇم تەنەيى اونلاردا ددى: «تارىنى و
ائنسانلارى سۈنندىئىن تەز شىرابلارىم آتىب
آغا جىلارين اوستوندە سالالاپىپ قاليم!
^{١٤} نهایت، بۇتون آغا جىلار گىلەن تىكانا دىللەر:
«گل سن بىزە پادشاھ اول.» ^{١٥} تىكان ددى:
«اگر، حققىتقۇن، سىئى منى اۋۇنزوھە پادشاھ
مسح ادئرئىتىز، گىلەن مەئمۇم كۈلگەمە سېغىنەن.
بىلە اولمازا، قوي تىكاندان آلو چىخىسىن و
لوبنانىن سىدر آغا جىلارىنى ياندىرىپ
ياخىنەن.

^{١٦} ائىدى اگر آبىمېلەكى پادشاھ اتمىكە حاق
ئەيت و دوغۇرلۇقلۇ رفتار ادئىسىتىز؟ اگر
پىروببەقلەن نىلتەنەن ياخشىلىق ادئىسىتىز،

دوغدو و چىدۇعون اوئون آدىنى آبىمېلەك قويدى.
^{١٧} يواش اوغلۇ چىدۇعون اۋازون و ياخشى
عئومۇر سوروب ئۆلدۇ. او، آبىزىرلى لرئۇ عوفرا
شهرىتىدە، آتاسى يواشىن مقبرەسىتىدە دفن
اولۇندۇ.

^{١٨} چىدۇعونون وفاتىيىدان سونرا ائسرايىتلەن
اۋولا دلارى گىنەن دە بەقل بوتلىرىنى سەتىياش
ادئب، زىئانىا چىكىتىدىلر. اونلار بەقل بېرىتى
اۆزلىرىنى ئەللاھ اتدىلر. ^{١٩} بىلە جە ائسرايىتلەن
اۋولا دلارى تارىيلارى ربى كى، اونلارى
اطرافلارىنىداكى بۇتون دوشمنلىرىنى
آلىندىن قورتارمىشدى، يادا سالما دىيلار.
^{٢٠} پىروببەقلەن، يعنى چىدۇعونون ائسرايىتللى لە
ادئىمى بۇتون خېتىرخاھلىقىن عوضىتى، اوئون
نىلى ائلە دە ياخشى رفتار اتەمە دىلر.

چىدۇعونون اوغلۇ آبىمېلەكىن شىكمەدە حۆكمەنلىقى

٩
پىروببەقلەن اوغلۇ آبىمېلەك شىكمە،
آناسىنین قوحوملارى يانىنا گىتدى.
اونلارا و آناسىنین بۇتون آتا طېفاسىنا بىل ددى:
^{٢١} «بۇتون شىكمە اھالىسىنە بونو اشتىدىرىپ
دىئىن: «سىئىن اوچون هانسى ياخشىدىرىپ،
پىروببەقلەن يەممىش اوغلۇ سىزە دارلۇك
اتىشىن، يوخسا بىز نفر؟ ياددان چىخارتىماين
كى، من سىئىن سوموك و أئتىشىزدەم.» ^{٢٢} آناسىنین
قوحوملارى اوئون دىئىي بى سۈزلىرى بۇتون
شىكمە اھالىسىنە چاتدىرىدىلار؛ اونلارين دا
اور كىلى آبىمېلەك مايىش ئۆلدۇ و دىللەر: «او بىزە
قارداشدىر.» ^{٢٣} اونا بەقل بېرىتىن عبادت اۋەندىن
يەممىش شىكىل * گوموش وردىلر. آبىمېلەك دە
اۋۇنە اوجرتەلە ياراما ز و بىللى آداملا روتىدۇ.
اونلار آبىمېلەكىن دالىنجا گىتدىلر. ^{٢٤} آبىمېلەك
عوفرا ياي، اۋز آتا ئەتنە گىلدى و قارداشلارى
پىروببەقلەن يەممىش اوغلۇنۇ بىر داش

لعت اتدلار. عِيد اوغلو گَعْل ددى: «أبئمِلک كىتمەتىر، شِكِم كىتمەتىر كى، بىز اونا خىندىتتىدۇ ئادىك؟ مىگر پِرُوبَعَلَىن اوغلو دىتىل؟ مىگر اوئون موعاونى دە زېبول دىتىل؟ گلئىن شِكِم كىمىئەن آتاسى خَمُورون آداملارىنى خىندىتتىدۇ نە اوچون گرگ أبئمِلک كە خىندىتتىدۇ ئادىك؟^{۲۹} كاش بو خالق مىنڭ ئىشىدە اولايىدى! او زامان آبئمِلک كى قوواردىم.» سونرا گَعْل أبئمِلک ددى: «قُوشۇنۇن يېغ، ميدانا چىخ!»^{۳۰}

^{۳۰} شهر رېئىسى زېبول عِيدئەن اوغلو گَعْلەن بۇ سۈزۈرلەنى اشىندىنە قىضىدىن آلىشىپ ياندى. ^{۳۱} حىليل ئاشتادى و أبئمِلک كەن يانبىا قاصلەر گۇندرەب ددى: «باخ، عِيد اوغلو گَعْلەلە قوحوملارى شِكِم كە گلېش شهرى سىن ئىشىدەن ئاداملىرىلار. ^{۳۲} ائندى سىن و آداملارىن بۇ گەچە قالخىب چۈلدە كەمئىنە دوروون. ^{۳۳} سحر آچىلاندا گونش دوغار-دوغماز قالخىب شهرە هو جوم ادرىس؛ باخ، گَعْلەلە آداملارى سىن ئىشىدەن ئەپتەن چىخاندا آئىندىن گلنى ات.»^{۳۴}

^{۳۴} آبئمِلک كە آداملارى گەچە ئىڭن قالخىدیلار و دۈردە دىستە اولوب شِكِم كىمىئەن ياخىنلىيغىندا كەمئىنە دوردولار. ^{۳۵} عِيد اوغلو گَعْل چىخىب شهر دروازا سىينىن گۇرئىش پېرىنىدە دوردو؛ آبئمِلک و آداملارى كەمئىنەن چىخىدிலار. ^{۳۶} گَعْل اونلارى گۇرئىدە زېبولا ددى: «باخ، داغلارىن تېپە سىنندىن بىر دىستە خالق إنىر». زېبول اونا ددى: «گۇردو يون، داغلارىن كۈلگەسى دىر، آداملارا اوخشادىرسان.» ^{۳۷} گَعْل سۈزۈنە داۋام ورئب ددى: «باخ اۋلەھەن يوخارىلارى ياندان خالق إنىر. فالچىلار پالىدى يولوندان دا بىر دىستە گلنر.»^{۳۸} او زامان زېبول اونا ددى: «ائىدى او كېئىرىلى دىئىن هارادادىر كى، دىدىن: «أبئمِلک كەمئىر كى، بىز اونا خىندىتتىدۇ ئادىك؟» حقارتە باخدىيغىن خالق مىگر بو خالق دىتىل؟ ائىدى ميدانا چىخ، اونلارلا ذؤپۈش.»^{۳۹} گَعْل شِكِم اهالىسىنىن

نجە كى، لايىق ئىمئىش؟^{۴۰} چونكى آتام سىئىن اوچون دؤپۈشدو و اۋز جانىنى خطرە آتىب سىئى مەدىانىن آئىندىن قورتاردى. ^{۴۱} آما سىئ بول گون آتامىن او هەلئىن ضىئىنەن چىخىب، يىتمىش اوغلو نۇ بىر داش اوستۇنە ئۆلدوروسىسونزۇ، سونرا دا جارىيە سىنندىن اولان اوغلو آبئمِلک كى شِكِم اهالىسىنىن پادشاھى ائىنىدەن ئەپتەن، چونكى قوحومونوزدور.^{۴۲} بىس ائىنىدە اگر بول گون پِرُوبَعَلَىه اونون او هەلئەن حق نىتىت و دوغارلوقلا رفتار ادېپسەتىن، اوندا آبئمِلک كەن سوئىن و قوى او دا سىئىنەن سوئىنەن. ^{۴۳} يوخسا قوى آبئمِلک كەن آلۇ چىخىب شِكِم و بىت مئلۇ اهالىسىنى محو اتسىن، شِكِم و بىت مئلۇ اهالىسىنىن دە اود چىخىب آبئمِلک كى محو اتسىن. ^{۴۴} يوتام قاچىب آرادان چىخىدى و بىرە گىندى. قارداشى آبئمِلک كەن قورخوسوندان اورادا قالدى.

شِكِمەلەك آبئمِلک آراسىندا مۇناقىشە

^{۴۲} آبئمِلک اوج ائل ائسرايىل اوسىتۇنە باشچىلىق اتدى. ^{۴۳} سونرا تارى آبئمِلک كە شِكِم اهالىسىنىن آراسىندا شَر بىر روح گۇندرەدى؛ و اونلار آبئمِلک كە خىيانت اتدلار. ^{۴۴} بول اونا گۈرە باش وردى كى، هم آبئمِلک، پِرُوبَعَلَىن يىتمىش اوغلو نۇ اتدىيى گوناھين جزايسىنى چىكسىن، هم دە آبئمِلک كەن و اونو بول قتلە چىخىب شِكِم اهالىسىنىن، تۆكۈدۈكلىرى قانلارىن قىتصاصى آلىنسىن. ^{۴۵} شِكِم اهالىسى داغلارىن باشىندا آبئمِلک كەن ضىئىنەن كەمئىن قوروب، يولدا يانلار يىدان كچنلىئن ھامىسينى سويور دولار. بونو آبئمِلک كە خېر وردىلار.

^{۴۶} عِيدئەن اوغلو گَعْل و قوحوملارى گلېش شِكِمەدە ساكىن اولدولار. شِكِم اهالىسى اونا بىل باغلادىلار. ^{۴۷} اونلار چۈلە، باغانلارا گەئب اوزۇم بىيغىدىلار. سونرا بول اوزوملىرى آزىب شىئىك قوردولار و اۋز آللاھلارىنین عىبادتگاهىندا گەئب ئىچدىنار و آبئمِلک كە

بورج وار ائدى. بوتون شهر اهالىسى، كىشىلر و آروادلار بورجه قاچىب قاپىنى ائچەرئىن باغلا迪لار و بورجون دامىنا چىخىدىلار. ٥٢ آبىئىلەك گىلىپ بورجه هوجوم اتدى. بورجون قاپىسينا ياخينلاشدى كى، اورايما اود وورسون. ٥٣ او واخت بىر آرواد ئېرىمانىن اوست داشىينى آبىئىلەكىن باشينا توللايىب كەلەشىنى آزدى. ٥٤ آبىئىلەك تىز سىلاح داشىيان جاوانى چاغىرىپ ددى: «چك قىلىنجى، منى اۇلدۇر. قوى مىئم بارەمەدە دەمىشتلەر كى، اونو بىر آرواد اۇلدۇردو». جاوان قىلىنجى ائله اونو ووردو و آبىئىلەك اۇلدۇ. ٥٥ ائسرايىللەر گۈرنەدە كى آبىئىلەك اۇلسوپ، ھامىسى اۆز يېرئەن قايتىدىلار. ٥٦ بونونلا دا تارى آبىئىلەكىن يىتمىش قارداشىنى اۇلدۇرمەكە آتاسينا اتىدى پېسىلىي اۆز باشينا گىڭىرىدى. ٥٧ تارى شىكم آهالىشىشىن دە بوتون پېسىلىيىنى اۆز باشلارينا گىڭىرىدى. پىرپۇت ئەلەن اوغلو يوتامىن لەتى اونلارين اوستونە دوشدو.

تولاع و ياعترئن داورلىشى

١ آبىئىلەكىن سونرا يېسَاكار قىيىلەسەنندىن دودو اوغلو پوا اوغلو تولاع ادلى بىر آدام چىخدى كى، ائسرايىللە خىلاص اتسىئن. او، افرايمىن داغلىقى بۇلگەسەنندە كى شامىرەدە ياشايىپىرىدى. ٢ ائسرايىللە تولاع ائىشىمى اوج ائل داورلىك اندىن سونرا اۇلدۇ و شامىرەدە دفن اولوندو. ٣ بوندان سونرا گىتلەعادلى ياعتر چىخىب ائىشىمى ائكى ائل ائسرايىللە داورلىك اتدى. ٤ اونون اوتوز سىپايا مئن اوتوز اوغلو و اوغانلارينىن دا اوتوز شەرى وار ائدى. گىتلەعاد بۇلگەسەنندە اولان بو شهرلەر بىر گونه قدر خۆوت ياعتر دىئئىر. ٥ ياعتر اۇلدۇ و قاموندا دفن اولوندو.

قاپاگىينا چىخىب آبىئىلەكىلە دۇيوشىدو. ٤٠ آبىئىلەك اونو قوودو، گەل اونون قاباگىندان قاچىدى. آداملارين چوخۇ يارالاينى دروازانىن گىرئىش يېرئەن قدر يە سەرئىلەلر. ٤١

آبىئىلەك آرۇمادا ياشادى. أما زبۇل گەلە قوحوملارىنى قوقوب قويىدەي كى، شىكمەدە ياشاسىنلار. ٤٢ صاباحىسى شىكم خالقى چۈلە چىخاندا بىر بارەدە آبىئىلەك خېرى ورئىلەدى. ٤٣ او، قوشۇنۇنۇ گۈتۈرۈپ اوچ دستە يە آپىرىدى و اونلار چۈلەدە كەمئن قوروب گودولۇ؛ آبىئىلەك خالقىن شەرەن چىخىدىيەنى گۈرنەدە قالخىب هوچوم اتدى و اونلارى قىلىنجىدان كېچىرتىدى. ٤٤ آبىئىلەكىلە دستەسى جىلد ائرەلى كچىب، شهر دروازا سىننەن گىرئىشتىنە داياندىلار، او بىرى ائكى دستە چۈلەدە كى خالقىن اوستونە دوشوب اونلارى قىردىلار. ٤٥ آبىئىلەك بوتون گون شەرەن ضىندىنە دۇيوشدو و اورانى آلىب اورادا اولان آداملارى قىردى. سونرا شەرى وئرائى ادېب، يېرئەن دوز آكدى.

٤٦ شىكمەن بورجوندە كى باشچىلار بونو اشىتدىنە إلپەرىتەت معبدئىشنىن قالاسىنا گىردىلەر. ٤٧ آبىئىلەك خېرى چاتىدى كى، بوتون شىكم بورجوندە كى باشچىلار اورايما يېغىلىيىلار. ٤٨ آبىئىلەك بوتون آداملارى ائله بىراپ سەلمۇن داغىينا چىخدى. آلتەنە بالتا گۈتۈرۈپ آغا جادان بىر بوداق كىسى و اونو چىئىتلەشتىن اوستونە قويىب يانىندا كى خالقا بىلە ددى: «جىلد اولون، من نىجه ادئرم، سىز دە إلە ادئن». ٤٩ بوتون خالق بىر بىر بوداقلارى كىسىب آبىئىلەكىن دالىسيجا گىندى و بوداقلارى قالانىن اطرافيىندا قويىب اود ووردو. شىكم بورجوندە كى آداملاردان مىئنە قدر كىشى و آرواد يانىب اۇلدۇ.

٥٠ آبىئىلەك تىصە گىندى و اورانى موحاصىره دئب آلدى. ٥١ شەرەن اورتاسىندا مۇحىكم بىر

آنچاق يالواريريق، بو گون بئىزى قورتار. «
۱۶ اونلار آرالاريندان ياد آلالهلارى آتدىلار و
ربه پېستىش اتدىلر؛ رب ائسرايىلللى لرئن بو
عذابينا آرتقى دۇزه بىلمەدى.

۱۷ عَمَّونْ اُولوَدَلَارِي چاغِيرِيلِيب گُنلِعادِدا
اوردوگاه قوردولار. ائسرايىل اُولوَدَلَارِي دا
يىغىلىپ مىصپادا اوردوجاگاه قوردولار. ۱۸ خالق
و گُنلِعاد باشچىلارى بىرىشلرلەن دەدىلر: «كەم
عَمَّونْ اُولوَدَلَارِينِينْ ضىندَهَ دُويوشَه باشلاسا،
او آدام بوتون گُنلِعاد اھالىسىن رەبىر اولاچاق.»

يەفتاخىن داورلشى

۱ ۱ ۱
گُنلِعادِلى يەفتاخ اڭىنَد دُويوشچو
ائدى، لاكتىن فاھىشە بىئر آروادىن
اوغلۇ ائدى. اونون آتاسى گُنلِعاد ائدى.
۲ گُنلِعادِين آروادى اونا اوغوللار دوغدو؛ و
بو آروادىن اوغوللارى بؤيوپىن زامان يەفتاخى
قوووب اونا دەدىلر: «آتامىزىن اۋئىندىن سەن
مئراث دوشمور، اونا گۈرە كى، سەن آيرى
آروادىن اوغلۇسان». ۳ يەفتاخ قارداشلارينىن
يانىتىدان قاچىپ طوب دئيياريندا ياشادى؛
يەفتاخىن باشىينا دَىرىستىز آداملار يىغىلىپ
اونونلا دولانىرىدىلار.

۴ بىئر مودَتَدَن سونرا، عَمَّونْ اُولوَدَلَارِي
ائسرايىلللى لرئن ضىندَه دُويوشَه چىخىدىلار.
۵ عَمَّونْ اُولوَدَلَارِي ائسرايىلللى لرئن ضىندَه
چىخان زامان، گُنلِعاد آغساقاللارى گىتىلر
كى، يەفتاخى طوب دئيياريندان گىتىرسىنلر.
۶ اونلار يەفتاخا دەدىلر: «گل بىزە سرکرەدەشك
ات كى، عَمَّونْ اُولوَدَلَارِينِينْ ضىندَه
ووروشاق». ۷ يەفتاخ گُنلِعاد آغساقاللارينا
ددى: «مەگر سىز مىندى نىفترت ادئب آتامىن
اوئىندىن منى قومو مادىينىز؟ بىس ائىندى نىئىه
چىتىئىشە دوشىنده، منئم يانىما گىلبىسىتىز؟»
۸ گُنلِعاد آغساقاللارى يەفتاخا دەدىلر: «سەن
يانىتىا اونا گۈرە گلمىشىك كى، ائىندى سەن
بىزىتمەلە گەذىب عَمَّونْ اُولوَدَلَارِينِينْ ضىندَه

ائسرايىلللى لرئن عَمَّونْلولارا تسلیم ادئمەسى
۹ ائسرايىل اُولوَدَلَارِي گىنە دە رېن گۆزۈنە
پىس اولان ائشلر گۇرۇب بىقل و عشتاروت
بوقلىرىنى، آرام آلالهلارينا، سىدون آلالهلارينا،
مواب آلالهلارينا، فىلەسطىلى لرئن آلالهلارينا
آلالهلارينا، چەپلىكلى لرئن آلالهلارينا
پېستىش اتدىلر؛ ربى آتىلار و اونا پېستىش
اتىمەدىلر. ۷ بونا گۈرە دە رېن ضىندَنَه آلوولاندى و اونلارى
فىلەسطىلى لرە، و عَمَّونْ اُولوَدَلَارِينَا تسلیم
اتدى. ۸ او ائل اونلار ائسرايىلللى لرى ذىل
ادئب آزدىلر؛ اونلار اون سىڭىز ائل اوردۇن
چايىنин او تايىسدا گُنلِعادِاكى إمۇرلولار
دىيارىندا اولان بوقۇن ائسرايىل اُولوَدَلَارِينى
ذىل اتدىلر. ۹ عَمَّونْ اُولوَدَلَارِي اوردۇن چايىنى
كچىردىلر كى، حتا بېھۇد، بىنامش، و افرايم
قبىلەلرلى لەلە دە دُويوشسوتلر. بونا گۈرە
ائسرايىلللى لر بؤيووك بىئر سىخىختى آتىندا
ادىلر.

۱۰ ائسرايىل اُولوَدَلَارِي ربە فرياد ادئب
دەدىلر: «سەنن ضىندَنَه گوناه اتمىشىك،
دوغرودان دا كى، تاريمىزى آتىب بىقل بوقلىرىنى
پېستىش اتمىشىك». ۱۱

رب ائسرايىل اُولوَدَلَارِينا ددى:
«سەنن مىتصىرلى لردىن، إمۇرلولاردا، عَمَّونْ
اُولوَدَلَارِيندا، و فىلەسطىلى لردىن من مەگر
قورتارما مادىم؟ ۱۲ سەنن دەنلىنلولار، عَمَالِقلى لر،
ماعونلولار سەنن سىخىشىدىراندا دا منه فرياد
ادىئىزز، سەنن اونلارين آئىندىن دە قورتاردىم.
۱۳ آما سەنن منى آتىب آيرى آلالهلارا پېستىش
ادىئىزز؛ بونا گۈرە دە بىئر داها سەنن
قورتارما ياجاغام. ۱۴ گەدىن سىچەدىيئىزز
آلالهلارا فرياد ادئن؛ قوى اونلار سەنن بو
عذابلى واختىنىزدا قورتارسىنلار». ۱۵ ائسرايىل
اُولوَدَلَارِي ربە دەدىلر: «گوناه اتمىشىك.
گۆزۈنە نە خوش گۈروننسە، اونو بىزەتە.

شرق سمتئنه چاتدیلار و آرنون دره سئئنه او بتری طرفتنده دوشرگه سالدیلار. لاتن موآین سرحدئنی کچمه دتلر، اونا گؤره کي، آرنون موآین سرحدی اندی.^{۱۹} ائسراييللى لر امورلولارين پادشاهى، خىشون پادشاهى سئخون يانينا قاصدلر گۈندىرېب دەشىدلر: خاھىش ادئرېك، اۆز اولكەم مۇزه چاتانا قدر ائجازه ورەسەن کي، سئن تورپاغىندان كچك.^{۲۰} آما سئخون ائسراييللى لرە اعتىبار اتمەدى کي، اونلارا اۆز تورپاغىندان كچمك يولو ورسىئ؛ بوتون خالقىنى يىغىب ياهصادا اوردوگاه قوردو و ائسراييللى لرلە دەيوشدو.^{۲۱} ائسراييلئن تارىسى رب سئخون و اونون بوتون خالقىنى ائسراييللى لرە تسلیم اتدى و اونلارى مغلوب اتدىلر؛ بله جە، ائسراييللى لر او يerde ياشايان امورلولارين تورپاغىنا مالىك اولدولار.^{۲۲} ائسراييللى لر بلەجە آرنوندان يېۋق چاپىانا قدر، صحرادان اوردون چاپىانا قدر بوتون امورلولار تورپاقلارينا مالىك اولدولار.

آندى کي، ائسراييلئن تارىسى رب اۆز خالقى ائسراييللى رئىن قاباگىندان امورلولارى قوووب، مگر سن بورايا صاحبىن چىخاجاقسان؟^{۲۳} مگر سن اۆز تارىرين كەمۇشۇن سەنە وردىكلەرنە مالىك اولمازسان؟ بىز دە تاريمىز رېئن بوتون بىزە وردىكلەرنى اۆزۈمۈزە آلاجايىق.^{۲۴} آندى سئن مواب پادشاهى صىپور اوغلو بالاقدان نەيشن ياخشىدىرى؟ گۈر او، ائسراييللە هەچ چىكشىدى؟ و يا اونلارين ضىئىنەن دەيوشدو؟^{۲۵} اوج يوز ائل ائسراييل خىشونلا عرۇعىرەد، بونلارين اطراف قصبه لەرنىدە و آرنون درەسى بويونجا پىرلىنىن بوتون شهرلەرde ياشادى. نە اوچون بو مودىتەدە بو تورپاقلارى گرى آلمادىنىز؟^{۲۶} من سئن ضىئىنەن گوناھ اتمەمىشم. آما سن مەن ضىئىنە دەيوشىمكە منه پىشلىك ادئرسىن؛ قوى حۆكم ادن رب بو گون ائسراييل اولوادلارى ائلە گەممۇن اولوادلارى آراسىندا حۆكم اتسىن.”^{۲۷} لاتن

دەيوشەسەن و بوتون گەللعاد اھالىسىنە باشچى اولاسان.^۹ يەفتاخ گەللعاد آغساقا لارينا ددى: «اگر منى آپاراسىنiz كى، گەممۇن اولوادلارين ضىئىنە دەيوشىم و رب اونلارى منه تسلیم اده، آيا سىئىن باشچىنىز اولا جاغام؟»^{۱۰} گەللعاد آغساقا لارى يەفتاخ دەئلر: «ستىلە بىشىم آرامىزدا قوى رب شاھىندا اولسۇن! بىئز حقىقىن سئن سۆزۈزۈنە عمل ادەجىتىك.»^{۱۱} يەفتاخ گەللعاد آغساقا لارى ائلە برابر گىدى و خالق دا اونسو اۆزۈزۈنە باشچى و سركرەدە اتدى؛ يەفتاخ مەصبىپادا، بىئن حوضۇروندا بوتون شەرطلىرىنى ددى.^{۱۲} بوندان سونرا يەفتاخ گەممۇن پادشاهينىن يانينا قاصدلر گۈندىرېب ددى: «بىشىم آرامىزدا نە اولوب كى، تورپاغىمدا مىتىمە ووروشماغا گلبايسىن؟»^{۱۳} گەممۇن اولوادلارين يانينا قاصدلر ئەفتاخىن قاصدلر ئەن ددى: «اونا گۈرە كى، ائسراييللى لر مەمىشىن چىخان زامان، مەن تورپاقلارىمى آرنوندان يېۋق و اوردون چايالارىندا قدر آلىپلار. ائندى اونلارى منه دەيوشىسۇز گرى قايتارىن.»^{۱۴} يەفتاخ گىنە دە گەممۇن خالقىنин پادشاهينىن يانينا قاصدلر گۈندىردى.^{۱۵} قاصدلر اونا دەئلر: «يەفتاخ بله دىشىر: «ائسراييللى لر نە مواب تورپاغىنىي آلىپلار، نە دە گەممۇن اولوادلارين تورپاغىنىي.»^{۱۶} چونكى ائسراييللى لر مەمىشىن چىخاندا، قىرمىزى دەنەزە قادر صحرادان كچىپ قىلىشە گەلدەنلر،^{۱۷} سونرا ائسرايىل ادوم پادشاهينىن يانينا قاصدلر گۈندىرېب بله دەمىشىدى: خاھىش ادئرېك تورپاغىندان كچمك اوچون بىزە ائجازە ورەسەن. لاتن ادوم پادشاهى اونلارا قولاق آسمادى. مواب پادشاهينىن يانينا دا آداملار گۈندىردىلر، آما او دا راضى اولمادى. اونا گۈرە دە ائسراييللى لر قىلىشە قالدىلار.^{۱۸} سونرا ائسراييللى لر صحرانىن ئەچىندەن گەلتەلر، ادوملا مواب تورپاقلارين يانينا اطرافىنidan كچىپ، مواب اولكە سىئىن

نذری برهنه یتئردى؛ قىزىن هچ كىشى ائله رابنطەسى يوخ ائدى. بوندان سونرا ائسرايىلەدە بو بىز عادت اولدو^{٤٠} كى، هر ائل ائسرايىل قىزىلارى گىدئب گىلعادلى يەفتاخين قىزى اوچون ائلەدە دۆرد گون ياس توتىدولار.

يەفتاخلا افرايىملى لرئن موناقشەسى

١٢ افرايىملى لرىيغىلىپ صافونا گىتلەر و يەفتاخا دەتلىل: «سن نىئە ئەمۇن اۋولاقىلارى ائله دۇيوشە چىخىدىن، لاكىن بىزى اۋۇنلە گىتمە يە جاگىرمادىن؟ بونا گۈرە بىز سىنىن اوئىنى سىنىش باشىينا ياندىراجايقىق». ٢ يەفتاخ اونلارا ددى: «من و خالقىم ئەمۇن اۋولاقىلارى ائله آغىر دۇيوشە اولان واخت سىزى كۆمەي چاغىرىدى، لاكىن سىز گلېب منى اونلارىن ئەلتىن قورتارمادىنiz. ٣ من دە گۈرۈم كى، سىز منى قورتارمارىسىنىز، حىاتىمى خطرە سالىپ ئەمۇن اۋولاقىلارى ائله دۇيوشەمك اوچون او تايما كچدەم. و رب اونلارى منه تسلىم اتدى. نه اوچون بو گون مىتمىلە داعوا يا چىخىبىسىنىز؟»^٤ سونرا يەفتاخ بوتۇن گىلعادلى لارى يىغىب افرايىملى لرلە دۇيوشدو و گىلعادلى لار افرايىملى لرە شىكتىست وردىڭلەر، چونكى افرايىملى لر بلە دەمىشىلەر: «اي افرايىملە مىتىھ آراسىندا ياشايان گىلعادلى لار، سىز افرايىمەن قاچان قەرارلىرىشىنزا!»^٥ گىلعادلى لار افرايىمەن موقابىلتىنەكى اوردون چايىنин كېچىلەرنى توتىدولار. اگر قاچىب قورتولماق ائستەين افرايىملى لردىن بىرى گلېب «قوى چايى كچەم» دىسىدى، گىلعادلى لار اوندان سوروشاردىلار: «آيا افرايىملى سىن؟» اگر او «خىير» دىسىدى، او زامان اونا دەتىردىلەر: «بىز شىئولۇت» دە گۈرک او دا كلمەنى دوغرو دىئە بىللەمە يېئب «سېئبۈلت» دېتىرىدى. او واخت گىلعادلى لار اونو توتوب اوردون چايىنин كچىلەرنى دەتىردىلەر. او واخت افرايىملى لردىن قىرخ انكى مەن نەر قىريلىدى.

عەمۇن پادشاھى، يەفتاخين اونا گۈندەردىي سۈزۈلە قولاق آسمادى.

٢٩ رېئىن روحۇ يەفتاخين اوستونە إندى. او، گىلعادداكى مىصپادان كچىب، ئەمۇن اۋولاقىلارينىن اوستونە گىدى.

٣٠ يەفتاخ ربە نىدر ادئب ددى: «اگر ئەمۇن اۋولاقىلارينى حەققىن منە تسلىم ادھىن،^{٣١} او زامان ئەمۇن اۋولاقىلارينىن دۇيوشۇندن صاغ سلامات قايدىداندا، اوئىمئن دروازاسىندان قاباغىما بېرىنجى نە چىخىسا، رېئىن اولاچاق و اونو ياندىرما قوربانى اده جىم». ٣٢ يەفتاخ ئەمۇن اۋولاقىلارى ائلە دۇيوشە چىخدى. رب دە ئەمۇن اۋولاقىلارىنى يەفتاخا تسلىم اتدى.

٣٣ ئەمۇن اۋولاقىلارىنى عەروعىردىن مىتىتە چاتانا قدر،

ائىئرمى شەھرى، أبىل كرامىمە قدر قىتلى عام اتدى.

بلەجە اونلار ائسرايىللەرە موطىع اۋىلدولار.

٣٤ يەفتاخ مىصپايانا، اۋىز اوئىھە قايدىداندا، يەفتاخين قىزى دف چالىپ اوينياياراق اونۇن پېشوازينا چىخدى. بو اونۇن يىگانە اۋولاقىلارى ائدى؛ اوندان باشقان نە اوغلۇ وار ائدى، نە دە قىزى.^{٣٥} او، قىزىنى گۈرنىدە پالتارىنى جىرىپ ددى: «واي، قىزىم! بىلەمىي آيدىئن، منى فلاكتە قويىدون! من ربە نىدر اتەمىشىم، آرتىق سۈزۈمدىن دۇئەن بىلەرم». ٣٦ قىزى اونا ددى: «آتا، سن ربە نىدر ادئبىسىن. ائندى كى، رب دوشمنلىرىنى دەن، ئەمۇن اۋولاقىلارىندان سىنىن اوچون قىصاص آلىپ، سۆز آغزىندا نەجە چىخىب، منه إلەجە دە ات.»^{٣٧} سونرا قىز آتاسىنا ددى: «آنجاڭ بۇ آرزوومو بىرئە يېئر؛ منه ائكى آى ائجازە ور، قوى رىفقەلرەمە داغلارا گىدئب اۋىز ناكام قىزىلىغىم اوچون آغلاييم». ٣٨ آتاسى اونا ددى: «گەت». بلەجە اونا ائكى آى ائجازە وردى. او دا رىتفەلرەن ائلە برابر گىدئب داغلاردا اۋىز ناكام قىزىلىغىنا آغلادى.

٣٩ آئكى آى كچىنەن سونرا، آتاسىنین يانىنا قايدىتىدە و آتاسى اونۇن بارھەسەننە تەتىئى

۷ یغناخ آلتی ائل ائسرايىلله داولىڭ اتدى.
سونرا گىلغەدەلى يغناخ اۇلدۇ و گىلغەدەين بىر
شەھىئىنە دفن اولوندۇ.

ائىصان، إلون و عبدونون داولىڭى

۸ اوندان سونرا بىتلىخىمىلى اىصان
ائسرايىلله داولىڭ اتدى. ۹ اونون اوتوز
اوغلۇ و اوتوز قىرى وار ائدى. قىزىلارىنى آىرى
طايفالارا آره ورمىش، اوغوللارىنىدا آىرى
طايفالاردان اوتوز گىلن گىتمىشدى. اىصان
ائسرايىلله يىدى ائل داولىڭ اتدى. ۱۰ سونرا
ائىصان اۇلدۇ و بىتلىخىمەدە دفن اولوندۇ.

۱۱ اوندان سونرا زېبولۇلو ائلون اون ائل
ائسرايىلله داولىڭ اتدى. ۱۲ زېبولۇلو ائلون
دا اۇلدۇ و زېبولۇن تورپاغىندا، آيتالوندا دفن
اولوندۇ.

۱۳ اوندان سونرا پېرغاتونلۇ خىتلەل اوغلۇ
عېبدون ائسرايىلله داولىڭ اتدى. ۱۴ اونون
قىرخ اوغلۇ و اوتوز نوهسى وار ائدى كى،
يىتمىش إشىشىيە مىتىرەتلەر؛ او، سەكتىن ائل
ائسرايىلله داولىڭ اتدى. ۱۵ پېرغاتونلۇ خىتلەل
اوغلۇ عېبدون دا اۇلدۇ و ئەمالقلى لرئىن داغلىق
بۈلگەستەندە كى إفرايم تورپاغىندا، پېرغاتوندا
دفن اولوندۇ.

شەمشۇنون دوغولماسى

۱۳

ائسرايىل اوولاڭلارى گىنە دە ربىن
گۈزۈنەنە پېش ائشلەر اتدىلەر. اونا
گۈرە رب دە اونلارى قىرخ ائل فئائىسطلى لە
تىسلەم اتدى.

۲ دان قېللەسىندەن مانواخ آدلى صورعالى
بىر آدام وار ائدى؛ اونون آروادى سونسوز
ائدى و اوشاغى اولمۇردو. ۳ ربىئن مەلەيى
بو آروادا گۈرۈنوب ددى: «باخ، ائندى سەن
سونسوزسان، دوغمورسان، آما بويلىو اولوب

بىر اوغلاڭ دوغاجاقسان. ۴ ائندى دئقتلى
اول كى، شراب، و كىفلەندرىن ائچكىنلەر
ائچىمەسىن، دئىشەنە دە هەچ بىر ناپاك شى
دېيمەسىن. ۵ اونا گۈرە كى، سەن بويلىو اولوپ
بىر اوغول دوغاجاقسان. اونون باشىنا اوڭوج
دېيمەمەلى دئى، چونكى اوشاق آنا بەطىشىنەن
تارىيا نىزىرەدەئ * او، ائسرايىلى فەنلىقلى لرئىن
الىئىن قورتارماغا باشلاياجق.»

۶ آرواد گىنېب آرئەن بەل ددى: «مەنم يانىما
بىر تارى آدامى گەلمىشدى. او، تارىينىن مەلەيى
گۈرۈشۈشۈنە چوخ زەھمىلى ائدى. بونا گۈرە
دە اونون ھارادان گلدىئىنى سوروشمايدىم. منه
آدىنى دا بىلەرەمەدى. ۷ لَاكتىن منه ددى: «باخ،
سەن بويلىو اولوب بىر اوغول دوغاجاقسان.
شراب، و آىرى كىفلەندرىن ائچكىنلەر ائچمە.
دئىشەنە دە هەچ بىر ناپاك شى دېيمەسىن،
چونكى اوشاق آنا بەطىشىنەن، اۆلەن گۈنونە قادى
تارىينىن نىزىرەسى اولاچق.»

۸ مانواخ رېي يالوارىب ددى: «يارب، يالواريرام،
گۈنۈرەدىئىن تارى آدامى قوى يانىمىزا گىنە
گلىسىن و دوغولاجاق اوشاق بارەدە نە
ادەجىئىمىزى بىزە ئۆپىرىتىشىن». ۹ تارى مانواخىن
سەسىنى اشتىتىدى؛ آرواد، چۈلەدە اوتوراندا،
تارىينىن مەلەيى گىنە اونون يانىنا گىلدى. لاكتىن
آروادىن ارى مانواخ اونون يانىندا دىئىلدى.

۱۰ آرواد جىلد قاچىب آرئەن خېر وردى: «باخ،

كىچن گۈن يانىما گىلن او آدام گىنە منه گۈرۈنندۇ».

۱۱ مانواخ دوروب آروادىنین دالىسيجا گىتدى.

او آدەمین يانىنا كلەپ سوروشدو: «بو آروادلا

صۈچىت ادن آدام سىنسىن؟» او ددى: «منم».

۱۲ مانواخ ددى: «سەن سۈزۈلەن بىرئە پىتىشىنە،

او شاغىن حىيات طرزى و ائشى نە اولاچاق؟»

۱۳ ربىئن مەلەيى مانواخە ددى: «قوى آروادىن

اونا تاپشىرىدىغىم شىلەردىن اۇزۇنۇ قورۇسۇن.

۱۴ تەتكىن عملە گىلن شىلەردىن ھەچ نە پىمەسىن.

شَمْشُون و تَمَنَالِي آرَوَاد

١٤ بَشَرُوكُون شَمْشُون تَمَنَالِي آرَوَاد
تَمَنَادَا فَلَنْسَطَلِي قَيْزَلَارِينَدَان بَشَر
آرَوَاد گُورُدو. ٢ او، آتا_آناسِينِين يَانِينا قَايِيدِين
ددِي: «تَمَنَادَا فَلَنْسَطَلِي قَيْزَلَارِينَن آرَاسِينَدا
بَشَر آرَوَاد گُورُمُوشِم، گَدِّن، اونُو مِثْم اوچُون
آرَوَاد آلين». ٣ آتاسِى ائَلَه آنَاسِى اونَا دَدَلَر: «مَكْ قَوْحُومَلَارِينَن قَيْزَلَارِى آرَاسِينَدا، بُوتُون
اُوز خالقِيمِيز آرَاسِينَدا بَشَر آرَوَاد يَوْخَدُور كَى،
گَدِّب اُوزُونَه خَتَه سَتَر فَلَنْسَطَلِي لَرَدَن آرَوَاد
آلِيرَسان؟» شَمْشُون آتاسِينا دَدِي: «مِثْم اوچُون
اونُو آل، چُونَكى گُؤزُومَه او خَوْش گُورُونُور». ٤ آتا و آنَاسِى بَلَمَرْدى كَى، بو اشَتِىكَ رِيدَنَدَر.
اونَا گَوْرَه كَى، رب فَلَنْسَطَلِي لَرَئِن ضَدَلَه بَشَر
فُورَصَت أَخْتَارِيرَدى. او واخت فَلَنْسَطَلِي لَر
ائِسِرايَللَّى لَرِئِن اوستَونَدَه حُوكْمَرَانِلىق
ادِرَدَلَر.

٥ شَمْشُون آتا و آنَاسِى ائَلَه بَشَرِكَدَه
تَمَنَالِي آرَوَاد. اونَلَار تَمَنَانِين اوْزُوم باَغَلَارِينا
چَاتَانَدَا، قَفْلَشَن جَاوَان بَشَر آصَلان نَعَرَه
چَكَمَرَك اوچُون قَابَاغِينا چِيَخَدى. ٦ رَبِّنَ رَوْحُو
شَمْشُونُون اوستَونَه قُودَرَتَلى بَشَر شَكَلَلَه إِنَدى،
الَّه كَى، جَاوَان آصَلانِى بَشَر كَچِي بالَّاسِى
كَتْمَى آلى يَالِين پَارِچَالَادِي. لاكتَن نَه اتَدِيَنِى
آتا_آناسِينا بَلَدَلَرْمَهَدى. ٧ سُونَرَا گَدِّب آرَوَادَلا
صَوْحَبَت اتَدى، آرَوَاد شَمْشُونُون گُؤزُونَه
خَوْش گُورُونَدَو.

شَمْشُون و تَامَاجَا

٨ بَشَر مَوْدَت كَجَنَدَن سُونَرَا، شَمْشُون آرَوَادِي
آلمَاق مَقْصَدِي ائَلَه گَرِى قَايِيتَنى. آصَلانِين
لِشَئَنَه باَخْمَاق اوچُون، او، اُوز يَولُونَدَان
دَؤَندَو. گُورُدو كَى، آصَلانِين لِشَئَنَه اوستَونَه
آرى سُورُوسُو ائَلَه بَال وَار. ٩ او، او وَوْجَلَارِينَدا
بَالَدان گُؤْتُورُوب يَيَّه_يَيَّه گَتَدى. آتا_آناسِينِين
يَانِينا گَلَدَشَكَدَه بَالِين بَشَر آزِينِى اونَلَارَا دَا

شراب، و كَفَلَنَدَرْن هَج اِچْكَى اِچْمَهَسَئِن،
دَئِلَنَه دَه هَج بَشَر نَابَاك شَى دَيْمَهَسَن؛ قَوَى
او، اونَا امَر اتَدِيَم هَر شَىيِّ رِئَاعَيْت اتِسَن». ١٥
مانَوَاخ رَبِّن مَلَه يَيَّنه دَدِي: «خَاهَش
ادِرَم، بَشَر آيَاق سَاحَلَه، سَنَن اوچُون بَشَر
كَچِي بالَّاسِى كَسَب يَمَك حَاضِرِلَايَاق». ١٦
ربِّن مَلَه يَيَّبي مانَوَاخَه دَدِي: «منِي بُورَادَا
سَاحَلَيَا سَانَ دَا، سَنَن خَورَه يَيَّشَن دِيمَرْمَه.
لاكتَن اَكَر يَانِدِيرِما قَورِيَانِي حَاضِرِلَايَرسَان،
اونُو رَبِّه تَقدِيم ات». ١٧ چُونَكى مانَوَاخ
بَلَمَرْدى كَى، بو، ربِّن مَلَه يَيَّبي دَه. ١٨ مانَوَاخ
ربِّن مَلَه يَيَّبي اونَا دَدِي: «نَيَّهِي اَديَمِي سُورُوشَوب
اونُو اعْجَازَلِي گُورُورِسَن؟» ١٩ مانَوَاخ كَچِي
بالَّاسِى و تَاخِيل تَقدِيمَتَنِي گُؤْتُورُوب قَايا
اوستَونَدَه رَبِّه تَقدِيم اتَدى. مَلَك دَه مانَوَاخَله
آرَوَادِينِين گُؤَزْ قَايَاغِينَدا عَجَائِيش اَشَسلَر
گُورُدو. ٢٠ قَورِيَانِگاهِين اوستَونَدَن الَّوَو گُويَه
قالَخَانَدَا، ربِّن مَلَه يَيَّبي دَه قَورِيَانِگاهِين الَّوَو
اِيجَنَدَه گَوْيِه قالَخَدى. مانَوَاخَله آرَوَادِي
بوُنُو گُؤْرَنَدَه اِنكَسَى دَه اوُزو اوستَه يَرَه
دوشَدَلَر.

٢١ ربِّن مَلَه يَيَّبي بُونَدَان سُونَرَا مانَوَاخَله
آرَوَادِينا بَشَر دَاهَا گُؤْرُونَمَهَدى. مانَوَاخ او زَامَان
بَلَدَى كَى، او، ربِّن مَلَه يَيَّبي اِنَدى. ٢٢ مانَوَاخ
آرَوَادِينا دَدِي: «بَشَر حَتَمَن اُولَه جِيشَك، چُونَكى
تَارِينِي گُورُموشُوك». ٢٣ آرَوَادِي اونَا دَدِي:
«اَكَر رَب اِسْتَه سِيدِي كَى، بَشَر اُولَدُورُوسَون،
بَئَزَن يَانِدِيرِما قَورِيَانِي و تَاخِيل تَقدِيمِي
قبُول اِنمَذَى. بو شِيلَرِي بَشَر گُورُسَمَزَدى،
اِنَدى اِشتَئِدَنْكَلَرْمَئِزِي دَه دِمَزَدى». ٢٤
بلَهَجه، آرَوَاد بَشَر اوغُول دُوغُدو و آدِينِي
شَمْشُون قَوِيدَو، او شَاق بُؤْيُودَو و رب اونَا
برَكَت وَرَدِي. ٢٥ ربِّن رَوْحُو مَخِنَدَانَدَان،
صَورَعَا ائَلَه إِشتَاواول آرَاسِينَدا، اونُو قالَدِيرِماغا
باَشَلاَدَى.

جاوابینی اوز خالقینا ددى. ^{١٨} شهرئن آداملارى يدئنجى گون، گون باتمادان شىمشونا دىئلەر:

«بىلدان شىئىنى مىڭ وار؟

أصلاندان گوجلوسو مىڭ وار؟»

شىمشون اونلارا ددى: «اگر مىئن دئشى ئىشكىملە جوت سورمه سىيىتىز، تاپماجامى تاپا بىلمىزدىئىز». ^{١٩} بوندان سونرا رېتىن روحۇ قودرتلى بىئر شىكتىلە اوونون اوستونە اندى. شىمشون آشقلۇنَا گىدىب اورادا كى لاردان اوتوز نفرى اولدوردو و اونلارين ماللارينى تالان ادئب، تاپماجانىن آچماسىنى دئىتلە بايرام لىباسى وردى. سونرا او، آلولۇ قىضىلە آتاسىنinin اوئئەنە گىتدى. ^{٢٠} آمما شىمشونون آروادىنى شىمشونون صاغدوشلارىندان بىئئەن وردىلەر.

وردى، لاكىن اونلارا بىلدىرىمەدى كى، بالى آصلانىن لىشتىن اوستونىن گۆتوروب.

^{١٠} سونرا آتاسى آروادىن اوئئەنە گىتدى؛ و شىمشون اورادا ضىيافت قوردو، چونكى او زامانلار جاوانلار بله إدەرەلەر. ^{١١} اونو گۈرن خالق، موشايىتحت اوچون اونا اوتوز نفر صاغدوش سولدوش سەچدىلەر. ^{١٢} شىمشون اونلارا ددى: «قويون سئزە بىئر تاپماجا دېشىم. اگر ضىيافىتىن يدئنجى گونونە قىدر آچماسىنى منه دئىيەسىتىز، من سئزە اوتوز كىتان پالتار و اوتوز بايرام لىباسى ورەرم. ^{١٣} يوخ، اگر تاپماجانىن آچماسىنى منه دئىيە بىلمىيەسىتىز، اوんだ سئز منه اوتوز كىتان پالتار و اوتوز بايرام لىباسى ورەمەلى سىتىز». اونا دىئلەر: «تاپماجانى دە، بىئر اونا قولاق آساق». ^{١٤} شىمشون اونلارا ددى:

(يەينىن بىئر پىمەلى شى چىخىدى،

گوجلودن بىئر شىئىنى شى چىخىدى).

اوج گون عرضىئىنە اونلار تاپماجانى تاپا بىلمەدىلەر. ^{١٥} دۈردونجو گون شىمشونون آروادىنا دىئلەر: «أرىنى توولا كى، بىزە بو تاپماجانىن جاوابىنى دىئن، يوخسا سىتن دە، آتаниن دا اوئىنى ياندىرارىق. مىڭ سئز بىزى بورا ياسىمىغا چاغىرىپىسىنىز؟» ^{١٦} شىمشونون آروادى اونون قاباغىندا آغلايىب ددى: «سىتن مندن زەلەن گەڭىر، اونا گۇرۇدە دە آروادىنى سىئىن صاغدوشونا آرە وردىم. باخ، مىڭ كىچىك باجىسى اوندان گۈزىل دىئل؟ خاھاش ادئرم، قوى اونون يرئەن، بو سىئىن اولسۇن». ^{١٧} شىمشون اونلارا ددى: «بو دە فىلئسطىلى لە پېشىلەك اىتسىم، هىچ تقصىر كار اولمارام». ^{١٨} شىمشون گىدىب اوج يوز چاڭال توتىدو و مشعل لر گۇتۇردو. چاڭاللارى جوت-جوت قويروق- قويروغا باغلادى و قويروقلارين آراسىندا بىئر مشعل قوييدو. ^{١٩} مشعل لرى ياندىرىپ كىتىرىمىشىدى. آرواد دا گىدىب تاپماجانىن

شىمشونون فىلئسطىلى لىردىن قىصاص آلماسى

١٥ بىئر مودت كىچىن سونرا، بوغدا بىئچىتى مۇوسومونىدە، شىمشون

بىئر كچى بالاسى گۇتۇرۇب، آروادىنا باش چىككەمە يە گىتدى و ددى: «ائىستە يېرم آروادىمەن يانىناء، اوونون اوتاغىنما گەرئەم» * لاكىن آروادىن آتاسى قويىمادى كى، شىمشون گىرىشىن. ^{٢١} قىزىن آتاسى ددى: «إللە بىتلەم كى، سىئىن اوندان، حقىقىن، زەلەن گەڭىر، اونا گۇرۇدە دە آروادىنى سىئىن صاغدوشونا آرە وردىم. باخ، مىڭ كىچىك باجىسى اوندان گۈزىل دىئل؟ خاھاش ادئرم، قوى اونون يرئەن، بو سىئىن اولسۇن». ^{٢٢} شىمشون اونلارا ددى: «بو دە فىلئسطىلى لە پېشىلەك اىتسىم، هىچ تقصىر كار اولمارام». ^{٢٣} شىمشون گىدىب اوج يوز چاڭال توتىدو و مشعل لر گۇتۇردو. چاڭاللارى جوت-جوت قويروق- قويروغا باغلادى و قويروقلارين آراسىندا بىئر مشعل قوييدو. ^{٢٤} مشعل لرى ياندىرىپ

١٥:١٤ بعضى قىدئىم يونان آل يازىلارىندا و آرامى ترجمەسىنە بىلدەر، آما عنبرانى مەتىنىدە يدئنجى گون.

١٦:١٥ شىمشونون بوندان مقصىدى آروادى ئالىه ياخىنىقىق اتمكى اندى.

۱۴ شَمْشُون لِخَنْدَنْ گَلَنْدَه، فَثَلَّسْطَلَى لَرْ اُونْوْ بَاغِيرَا-بَاغِيرَا پَشْوازْ اتَدَلَر. الَّه او آنَدَا رَبَّنْ رُوْحُو قُودَرْتَلَى بَئْرْ شَكَلَدَه شَمْشُونَنْ اوْسْتَوْنَه اِنْدَى. قَوْلَارِيْنَا باغْلَانَانْ ائْبَ آلِيشِيْب يَانَانْ كَتَانْ كَتَمَى قِيرِيلِيْب يَرَه تَوْكُولَدَو. ۱۵ شَمْشُون يَرَدَه تَزَه اُولَمُوش بَئْر اِشَشَيْنَ چَنَه سُومُويْنَوْ تَاپَدِى. آل آتِيب سُومُويْو گُؤْتُورَدَو و اوْنُولَا مَئَنْ نَفَرْ كَتَشَنِي قِيرَدِى. ۱۶ سُونَرَا شَمْشُون دَدِى: «إِشَشَهَيْنَ چَنَه سُومُويْو ائَلَه قَالَاقْ اوْسْتَوْنَه قَالَاقْ يَارَاتِيدِيم. اِشَشَهَيْنَ چَنَه سُومُويْو ائَلَه مَئَنْ نَفَرِي قَيْرِيدِيم».

۱۷ شَمْشُون بَوْ سُؤْزِلَرِي دَيْب قُورْتَارَانَدانْ سُونَرَا، اِشَشَهَيْنَ چَنَه سُومُويْنَوْ تُولَلَادِى. اوْنَا گُؤْرَه دَه او یَرَه رَامَتِلَخِي دَلَلَر. ۱۸ بُونَدَانْ سُونَرَا شَمْشُون چَوْخ سُوسُوزَلَادِى و رَبَّه فَرِيَادِي اِدَبْ دَدِى: «سَنْ قَوْلُونَا بَوْ بَئْيُوك قَلَبَهَنِي وَرَدَنْ، آمَّا اِنْدَى مَكْرَنْ سُوسُوزَلَوْقَدَانْ اُولَوب، خَتَنَه سَيْزَلَرِيْنَ اَلَشَنَه دُوشَه جِيم؟» ۱۹ او واختَ تَارِي لِخَنْدَه چَوْخُور يَارِيب سَوْ آخِيَتَدِى. شَمْشُون سَوْ اِنْجَدَكَدِه قَوْوَتَى دُونَوب جَانَى تَزَهَنْدَى. بُونَا گُؤْرَه بَوْ چَشَمَهَنَشَنْ اِدِينِي عِينَ حَقَّورَه قَوْيِيدَو كَى، بَوْ گُونَه قَدَر لِخَنْدَه دَلَلَر. ۲۰ فَثَلَّسْطَلَى لَرَنْ دُؤْوَرَوْنَدَه، شَمْشُون اِسْرَايِيلَدَه اِيَشَرْمَى ائَل دَاورَلَك اَتَدى.

شَمْشُون وَ دَلَلَلَه

شَمْشُون غَرَّهَيَه گَنَدِى و اوْرَادَا بَئْر فَاحَشَه گُؤْرُوب اوْئَنَه گَنَدِى. ۲ غَرَّهَلَلَرَه خَبَر چَاتَدِى كَى، شَمْشُون بُورَايَا گَلَبَى. غَرَّهَلَلَر اُوي مُوحَاصِتَرَه يَاه آلَدِيلَار، بُوتَون گَجَهَنِي شَهَرَئِن دروازَاسِينَدا كَمَئَنَدَه دُورُوب اُونُو كَوْزَلَه دَلَلَر. بُوتَون گَجَهَنِي

چَاقَالَلَارِي فَثَلَّسْطَلَى لَرِئَنْ اَكَثَنَرِئَنْ بُورَاخَدِى و بُونَوْنَا دَا تَاخِيل دَرَزَلَرِئَنْ، اَكَثَنَلَه، اوْزُومُلوْكَلَرَه زَيْتوْنَلَوْقَلَارَا اَوْد و وَرَدَو.

۶ فَثَلَّسْطَلَى لَر بَشِيرَتَنَدَنْ سُورُوْشَدَوْلَار: «گُؤْرَهَسَن بُونَو كَم اِدَب؟» دَلَلَر: «بُونَو تَشَمَنَلَيْنِين كُورَهَكَنَى شَمْشُون اِدَب، چَونَكَى قَايِيْنَ اَتَاسِي گُؤْتُورَوب اوْنُون آرَوَادِينِى صَاغَدَوْشَوْنَا اَرَه وَرَبِّ». فَثَلَّسْطَلَى لَر چَيْخِيْب او آرَوَادَلا اَتَاسِينَا اَوْد و وَرَوب يَانَدِيرَدِيلَار.

۷ شَمْشُون اوْنَلَارَا دَدِى: «اِنْدَى كَى سَيْزَ بَلَه اِتَدَلَشَر، سَيَرَدَنْ قَصَاصِيْمِي اَلَماَمِيشَ آل چَكَمَهَيَه جِيم». ۸ شَمْشُون اوْنَلَارَا اَمَانِسِيزْ جَا هَوْجَوْم اِدَب، اوْنَلَارَدَان بَئْر چَوْخُونَو قِيرَدِى؛ و گَدَيْب اِيتَام قَايِيْسِينِينْ مَاغَارَاسِينَدا قالَدِى.

۹ فَثَلَّسْطَلَى لَر چَيْخِيْب يَهُودَادَا اَورَدَوْكَاه قُورَدَوْلَار و لِخَنْدَه يَايِلَدِيلَار. ۱۰ يَهُودَا آدَامَلَارِي دَلَلَر: «نَه اوْچَون بَنَزَمْ ضَيَادَمَنَزَه چَيْخِيْسِينَيْنِ؟» اوْنَلَارِ دَلَلَر: «بَيْنَ گَلَمَشَشَك كَى، شَمْشُونَ آل قَوْلُونَو باغْلَايَاق و بَنَزَمْ باشِيمِيزَا گَتَرَدِئِينِى، اوْنُون باشِينا گَتَشَرِك.» ۱۱ يَهُودَادَان اوْچ مَئَنْ نَفَر اِيتَام قَايِيْسِينِينْ مَاغَارَاسِينَا گَدَيْب شَمْشُونَا دَلَلَر: «بَلَمَرِسِنْ فَثَلَّسْطَلَى لَر بَنَزَمْ اوْسْتَوْمُوزَدَه دَاوَرَدَئِر؟ بَوْ نَه اِشَدَلَر كَى، باشِيمِيزَا گَتَرَدِئِنِ؟» شَمْشُون اوْنَلَارَا دَدِى: «اوْنَلَارِينْ مَنه نَه اِتَدَلَكَلَرِئَنِي باشَلَارِيْنَا گَتَرَمَشَمِ». ۱۲ يَهُودَالِي لَار اوْنَا دَلَلَر: «بَيْنَ گَلَمَشَشَك كَى، سَيْنَ آل قَوْلُونَو باغْلَايَيب فَثَلَّسْطَلَى لَرِه تَسْلِيم اِدَك.» شَمْشُون اوْنَلَارَا دَدِى: «آنَد اِنْجَنْ كَى، سَيْنَ اُوْزُونَوز منَى اُولَدَورَمَه يَه جَكَسِنَزِ». ۱۳ يَهُودَالِي لَار اوْنَا دَلَلَر: «يَوْخ، بَيْنَ آنَجَاق سَنِي مَؤَحَّدَمَك باغْلَايَيب اوْنَلَارَا تَسْلِيم اِدَه جَيَشَك، لاَكَنْ سَنِي اَصْلَا اُولَدَورَمَه يَه جَيَشَك.» سُونَرَا اوْنُو ائَكَى تَزَه اِيَلَه سَارِيَدِيلَار و قَايِدان چَيَخَارَتِيلَار.

منی ياخشىجا باغلاسالار، او زامان گوجدن دوشوب عادى بىر آدام كىمى اولارام». ۱۲ دىئله تزه اىپلر گئوردو و اونلارلا شىمشونو باغلايىب ددى: «فىلئسطلى لر سىئن اوستونه گىلدئلر، شىمشون!» كىمئندە دورانلار ائچ اوتفاقدا قالىمىشىدلار. او آما قوللارينداكى اىپلرلىن سارىغىنى ساپ كىمى قىرىدى.

۱۳ دىئله شىمشونا ددى: «بىسىئر، اىندىئە قدر منى لاغا قويوب يالان دىئن. اىندى ۋە گئوروم، سىنى نجه باغلاماق اولار؟» شىمشون ددى: «اگر ساچىمىن يىدە حۇرۇپىونو توخوجو دىزگاهىينداكى پارچا اىلە توخوياسان.» ۱۴ شىمشون ياتارگان، دىئله اوونون ساچىنinin يىدە حۇرۇپىونو پايابىيا بىركىتدى و اوئۇ سىسلەدى: «فىلئسطلى لر سىئن اوستونه گىلدئلر، شىمشون!» آما او يوخودان اويانىب، توخوجو دىزگاهىينين پاياسىنىن پارچا اىلە قويارتدى.

۱۵ او واخت دىئله ددى: «نجه منه "سىنى سۈئرم" دېرىشن، حال بو كى، اورهېشىن مندە دىئل؟ اوج دەفە دىر كى، منى لاغا قويورسان و بۇيۇك قودرتىنىن هارادان اولدوغۇنۇ منه بىتلەرىمەرسىن». ۱۶ آرواد بو سۈزۈلەر ھەر گون اوون زورا قويوب باش آغرى ورثىدى، إله كى، جانى بوغازينا يېغىيلدى. ۱۷ اونا گۆرە دە اورهېشىن سەرئىنى آروادا آچدى: «مەئم باشىما اولگوج اصلا دىيمەيىت، چونكى من آنا بەطشتىن تارىينى نىڭىزەسىم. اگر باشىم قىرخىلسىسا، او زامان بو قودرت مندىن چىخىار و گوجدن دوشوب عادى بىر آدام كىمى اولارام».«

شىمشونون اۇلومو

۱۸ دىئله او زامان كى، گئوردو شىمشون اورهېشىن سەرئىنى اوغا آچىپ، فىلئسطلى لر ئەن آغالارينا خبر گۈنۈرئب اونلارى چاغىرىدى

ساكىت دوروب دېرىتلەر: «قوى سحر ائشىغىنا قدر گۈزەلەيىك، سۇنرا اونو اولدورەرئك.» ۱۹ شىمشون گىجه يارىسىنا قدر ياتدى، سۇنرا آياغا قالخىب گىلدى، شهر دروازاسىيىن ھە ئىككى دئرەيىتىن توتوب چفتە قارىشىق دروازانى چىشىنە قويدو و خېرونون موقايىشىدەكى داغىن تېپەسەننە چىخارتدى.

۲۰ بوندان بىر قدر سۇنرا، شىمشون سورىق درەسەنلە دىئلە آدلى بىر آروادا وورولىدۇ. ۲۱ فىلئسطلى لر ئەن آغالارى او آروادىن يانىنا گلېش دەئلر: «شىمشونو دىئلە توتوب اۋىرن، گۈر اوندا بى قدر گوج ھاراداندىرى؟ نجه اوينا زور گلېش باغلايا بىتلەرئك؟ دىلە ادە بىتلەرئك؟ بوندان اۋىرى ھەرھەن سەنە مەن يوز ىشىك! * گوموش ورەرئك.»

۲۲ بىلەجە دىئلە شىمشونا ددى: «خاھىش ادئرم، منه دە گئوروم سىنەدەكى بى بؤيووك قودرت ھارادان گلەر؟ سىنى نجه باغلايىب گوجدن سالماق اولار؟» ۲۳ شىمشون اوغا ددى: «اگر منى قورومامىش يىدە تزه اىپلەكى، اويندان كامان يايى دوزىلەرلەر، باغلاسالار، او زامان گوجدن دوشوب عادى آدام كىمى اولارام». ۲۴ فىلئسطلى لر ئەن آ غالارى آروادىن يانىنا قورومامىش يىدە تزه اىپ گىتىردىلەر و دىئلە بونلارلا شىمشونو باغلاىدى. ۲۵ ائچ اوتفاقدا آروادىن كىمئندە دوران آداملارى وار ئىدى. آرواد شىمشونا ددى: «فىلئسطلى لر سىئن اوستونه گىلدئلر، شىمشون!» لاكتىن شىمشون قوللارينداكى اىپلرى اودا توخونوب قىريلان كىتان لىغى كىمى قىرىدى و گوجونون سىرى بىلتىمەدى.

۲۶ دىئله شىمشونا ددى: «باخ، منى لاغا قويوب يالان دىئن؛ خاھىش ادئرم، منه دە گئوروم سىنى نجه باغلاماق اولار؟» ۲۷ شىمشون ددى: «اگر هە ئىشلەئىلمەمەئش تزه اىپلرلە

اوج مئنه قدر كئشى و آرواد دا دامىن اوستوندە ائدى.
 او واخت شىمشون رىيە فرياد ادئب ددى: «اي پىرورىڭىگار رېب، يالوارىرام، منى يادا سال. يالوارىرام سنه اي تارى، منه آنجاق بولۇشك قودرت ور كى، بولۇشىسطلى لىدن ئىكى گۈزۈم اوچۇن بىر قىتصاص آليم.»^{۲۸}
 شىمشون الڭىرئى معبدئن دامىنى ساخالىيان ئىكى اورتا سوتونا اوزاتىدى. صاغ الى ائله بىر سوتوندان، سول الى ائله ده او بىرى سوتوندان يايپىشىدى.^{۲۹} شىمشون ددى: «قوى من ده فىلائىسطلى لىلە ئۆلۈم!» سونرا وار گوجو ائله آيىلشىپ سوتونلارى ائتەلەدى و معبدئن دامىنى اوراداڭى بوتون آغالارىن و خالقىن اوستونه يىخىدى. بىلەجە، شىمشون ئۆلۈنە حىياتى بويو ئۆلدۈرۈدۈيو آداملارдан داها چوخ آدام قىرىدى.^{۳۰} اونون قارداشلارى، آتاسىينىن بوتون او اهللى گىللەر و شىمشونون مېتىنى اورادان چىخارىدیپ آپاردىيلار. اونو صورعا ائله اشتاتاول آراسىندا، آتاسى مانواخىن مقبرەستىنە دفن اتىدىلر. بىلەجە شىمشون ائسرايتىلە ئىثيرمى ائل داورلۇشك اتدى.

مئكانىن او بوللىرى

اپرايىمەن داغلىقى بىلگەستىنەن
 اولان منكا آدلى بىر آدام وار اتدى.
 او، آناسىينا بىلە ددى: «سەندىن اوغۇرلان ئەن يوز شىكىل^{*} گوموشدن اۋتىرى كى، لەنت اتىدىن و من ده اشتىدىم، باخ، او گوموش مندەدئر، اونو من گۈتۈرمۇش». آناسى اونا ددى: «اوغلۇم، قوى رب سەنە برىكت ورسىئن». ^{۳۱} او، مئن يوز شىكىل گوموشۇ آناسىينا قايتاردى. آناسى اونا ددى: «بو گوموشۇن ھامىسىنى رب اوچۇن وقف ادئرم، قوى اوغلۇم اوندان بىر اويمى و بىر تۈكىمە بىت دوزلىتىشىن. بونون اوچۇن ده

و ددى: «بو دە بورا يايى گىلن، چونكى او، اورىيەشىنە كى سىرى منە آچدى». فىلائىسطلى لىرئ آغاڭلارى اۇزلىرى ائله گوموش گۈتۈرۈپ دىلەنەن يانىنا گىلدىلەر.^{۱۹} دىلەنە دىلەنە دىلەنەن شىمشونو يوخۇيا وردى. سونرا آدام چاغىرىپ اونون ساچىنин يىدى حۇرۇپ يۇن قىرخىدىرىدى و بونۇنلا اونو دىلەنە اتدى، و گوجدن دوشىدو.^{۲۰} دىلەنە ددى: «فىلائىسطلى لىر سەنن اوستونە گىللەر، شىمشون!» شىمشون يوخۇدان اوينىب ددى: «آىرىپا واختىلاردا اولدوغو كىشمى، بولۇشىسطلى كى، بىر اوندان آزاد ادەرم»^{۲۱} لاكتىن بىلمىتىدى كى، آيرىلىپ. فىلائىسطلى لىر اونو ياخالا يىپ كۆزلىرىنى چىخارتىدىيلار؛ اونو غېرىيە كىشىپ بورونج زىنجىرلە باغلادىيلار. او، زىندا دا دىشىمان داشى چىكتىرىدى.^{۲۲} قىرخىلىميش ساچى تىزەن بېتىمە يې باشلادى.

فىلائىسطلى لىر ئاڭلارى يېغىلىپلار كى، اۆز آلاھلارى داگونا بؤيۈك بىر قوربان تقدىمى اۋچۇن سېنىشىك اتسىنلەر، چونكى دىلەنە: «تارىمىز دوشىتمىز شىمشونو بىزە تىلىم ادئب». ^{۲۳} خالق شىمشونو گۈرنە اۆز آلاھلارينا حمد ادئب دىلەنە: «أۇلکەمئىرە زئيان ووروب بىزىن بىر چوخ خالارىنى اۇلدۇرۇن دوشىتمىزى بىزە اۆز آلاھىمىز تىلىم ادئب». ^{۲۴} اونلارين كېفى كۆكەلەنە دىلەنە: «شىمشون بورا يايى كىشىن، قوى باشىمىزى قال إلەسەن». اونلار شىمشون زىندا دان چاغىرىتىرىدىيلار و شىمشون اونلارين باشىنىي قال إلەدى. اونو سوتونلارىن آراسىندا دايانىرىدىيلار. ^{۲۵} شىمشون آلتىن دوتان اوغلاغاندا ددى: «قوى معبدئن دامىنى ساخالىيان سوتونلارا توخونۇم و اونلارا سۆيىكەئىم». ^{۲۶} معبد كىشى و آروادلارلا دولو اتدىلر. شىمشونون قال إلەدئىنە تاماشا دىن

صورعا و إشتالاول شهرلرئىن اولان بوتون طايفالاريندان بش نفر ائگىند آدامى اوڭىكەنن تىچسوسونه گۈزىردىلر اوپىلارا دىئلىر: «گىدئن، اوڭىكەنى أختارىن». اونلار افرايمىن داغلىق بولگەستە، مىكانىين اوئىنە گىلدىلر و گىچىنى اورادا قالدىلار.^۳ حىله مىكانىين اوى يانىندا ائگىن، جاوان لاۋەلىنىش سىسىنى تانيدىلار؛ اووه طرف دۇنوب اوندان سوروشىلار: «بۇرایا سىنى كىم گىتىپ؟ بۇرادا نە اتىرسىن؟ سىئىن بۇرادا نە اتىشىن وار؟»^۴ لاۋەلى اونلارا دىدى: «مئكا مىتم اوچون فىلان بېھمان اشىلر گۈردو. او منى اوچىرته توپوب، من دە اونون كاھىنى اولمۇشام». ^۵ دانلى لار اونا دىئلىر: «خاھىش ادئرئىك، تاريدان سوروش. گۈر بىزئىم گەتىئىمىز بويول اوغۇرلو اولاچاق ياخىن». ^۶ كاھىن اونلارا دىدى: «سالامات گىدئن، گەتىئىشىز بويول رېتىن نظرىندەدئر».

^۷ بو بش ائگىند گەتىپ لېيىشە چاتدىلار و گۈردولر كى، اورادا ياشايان خالق أمىن-آمانلىقدادىرلار. صىندونلولار كىتمى دىئج و راحات ياشايرلار، چونكى بويول بولگەدە هەچ كىم يوخ ائدى كى، اونلارا حۆكم ادئب اذىيت ورسىن. اونلار صىندونلولاردان اوزاق ائدىلر و هەچ كىسلە دە رابىطەلرى يوخ ائدى. ^۸ انگىدلر صورعا و إشتالاول شهرلرئىن، اۆز خالقىنин يانينا قايدىاندا خالق اونلارا دىدى: «نه اوپىرنە بىتلەنلىز؟»^۹ انگىدلر چونكى اونلارىن تورپاگىنى گۈردىك، چوخ ياخشىدир. نىيە هەچ نە اتىمىرىنىز؟ گەتىپ تورپاگى آلماغى يوباتماين! اورايما چاتاندا آرخاين بش خالق و گىنىش بش تورپاقي گۈرەجىكسىئىز. تارى بوي تورپاگى سىزە تىلئم ادئب. اورا إلە تورپاقدىير كى، هەچ نىيە إحتىاجى يوخىدور.

^{۱۰} دان نىلسەنەن ئىتى يوز كىشى سىلاحلىنىب صورعا و إشتالاولدان يولا دوشىلار. ^{۱۱} يەودىا

ائىندى بوي گوموشو سىنه قايتارىرام». ^{۱۲} گوموشو آناسينا گىرى قايتارارگىن، آناسى ئىكى يوز شىكىل گوموش گۇتۇرۇب زىگە وردى. اوندان بئر اويمىا و بئر تۈركىمە بوت دوزلىتىرىدى. بوي بوتلرى مىكانىين ئوئىنە قويىدولا. ^{۱۳} مىكانىين عبادتگاهى وار ائدى. او بئر افود و او بوتلرى دوزلىتىپ اوغۇلاريندان بىرئىنى اۆزۈنە كاھىن تعىين اتدى. ^{۱۴} او گونلرده ائسرايىلله پادشاه يوخ ائدى: هەرە اقز گۈزۈنە دوغرو گۈزۈن ئاشى ادئرىدى.

^۷ جاوان لاۋەلى وار ائدى كى، يەودانىن بىتلىجم شهرىنەن اولان بئر يەodalى عايىلەنەن يانىندا ياشايرىدى. ^۸ هەمئىن آدام ياشاماغا بئر پىر تاپماق اوچون يەودانىن بىتلىجم شهرىنەن چىخىدى. سفره چىخارىگىن، افرايمىن داغلىق بولگەستە، مىكانىين ئوئىنە گىلدى. ^۹ مئكا اونا دىدى: «هارادان گلىشىسىن؟» او، مىكانىا دىدى: «من يەودانىن بىتلىجم شهرىنەن گلن بئر لاۋەلى ئەم، ياشاماق اوچون بئر پىر آختارىرام». ^{۱۰} مئكا اونا دىدى: «مېتىمە قال، منه آتا و كاھىن اول. من دە سىنه ائىلەدە اون شىكىل گوموش، بئر دىست پالتار و پىمەيىنى وردم». لاۋەلى اونونلا گەتى. ^{۱۱} او، مئكا ائىلە قالماغا راضى اولدو و بو جاوان اونا بئر اوغۇل كىمى اولدو. ^{۱۲} مئكا لاۋەلىنى اۆزۈنە كاھىن تعىين اتدى و بو جاوان اونون ئوئىنە ياشادى. ^{۱۳} سونرا مئكا دىدى: «ائىندى بىتلەمى كى، رب منه ياخشىلىق ادەجىك، چونكى بئر لاۋەلى كاھىنلىم وار».

مىكانىين ئوئىنەن غارت ادئلمەسى

^{۱۴} او گونلرده ائسرايىلله پادشاه يوخ ائدى. إله هەمئىن گونلرده دان قېتىلەسى، ياشاماق اوچون اۆزۈلەنە ئاثرى تورپاقي آختارىرىدى، چونكى او گونە قدر ائسرايىل قېتىلەلرى آراسىندا اونلارا ائىر ثورپاقي دوشىمەمىشدى. ^{۱۵} دان اۇلۇدالارى

اولوب کى، بونلارى بورابا يېغىسان؟^{۲۴} مئكا
اونلارا ددى: «دۇزلىتىئىم آلاھالارى و كاھنەنى
گۈئۈرۈب گىدىشىز، مىگر آرتىق منه بىر شى
قالىپ؟ نجه منه دىئىه بىلرىسىنىز: «سنه نه
اولوب؟»^{۲۵} دان اۇولادلارى اونا دىئلر: «سىسىن
آرامىزدا إشىدىلمەسىن، يوخسا تىز قىضىلەن
آداملايمىز سىشىن اوستونىه هوجوم ادر، هم
اۋز حىياتىنى، هم ده اوئىندە كىلرئىن حىياتىنى
اشتىرسىن».^{۲۶} دان اۇولادلارى يولالارينا داوا
وردىئلر. مىڭكا بىو آداملارين اوندان گوجلو
اولدوغۇنو گۈرۈپ اوئىنه قايىتىدى.

^{۲۷} دان اۇولادلارى مئكانىن دوزلىتىئى شىلىرى
و اونون كاھنەنى گۈئۈرۈب لېيشە، دئنج و
آرام بىر خالقا هوجوم اتدىلر. اھالىسىنى
قىيلىنجدان كېتىدېب شەھەر اود ووردولار.
^{۲۸} اونلارى قورتاران اولمادى، چونكى لېيش
صىندۇنдан اوزاقدا ائدى. بۇ خالقىن ھېچ كسلە
دە رابىطەسى يوخ ائدى. بۇ شەھەر بېتىخوپون
يانيتىدا اولان بىر درەدە پېلىشىر. دانلى لار بۇ
شهرى تىزەدن تىكتىب اورادا ياشادىلار.^{۲۹} اونلار
ائىسرايىتلەدە دوغولان اۋز آتالارى دانىن
خاطىرئە بۇ شەھەر ئادىنى دان قويىدولار. آما
شەھەر ئاولكى ئادى لېيش ائدى.^{۳۰} دان
اۇولادلارى اورادا اۋزلىرى اوچون اويمى بىتو
قورىدولار؛ اۇلكلەنلىش اسەرلىكى دوشىن گونونە
قدىر موسا اوغلو گىرشوم اوغلو يوناتان اۆزو و
اوغلولارى دان قېتىلەسىنە كاھنەن اولدولار.
^{۳۱} تارىينىن عىيادىتگاهى شىئولدا اولاركىن، بىتون
بو دۇورىدە دانلى لار مئكانىن دوزلىتىئى اويمى
بوته سىتايىش ادئردىلر.

گىبعادا باش ورن دەشتلى حادئە

ائىسرايىتلەدە پادشاھ اولمايان او
کونىلرده، إفرايمىئىن داغلىق
بۇلگەسىننىن اوزاقلاريندا بىر لاۋئى ياشايىردى.

قالخىب گىجهنى قىرىت پەھرئىمە قالدىيالار.
بۇنا گۇرۇھ ده او پىر بۇ گونە قدر مەخىدەن
چاخىرىلىپىر. او پىر قىرىت پەھرئىمەن قرىپىنەن
پېلىشىر.^{۱۳} اورادان إفرايمىئىن داغلىق بۇلگەسىنە
كىچىلەر و مئكانىن اوئىنه گىلدەلر.

^{۱۴} او بىش نفر كى، لېيش دئيارىنین تەقىتىشى
اوچون گەتمەشىدلەر، اۋز خالقىتىنا دىئلر: «آيا
بىتلەرىسىنىز كى، بۇ اولىدە إفود، او بوتلىرى، هم
دە اويمى و تۆكمە بوقلىر وار؟ ائندى گۇرۇن
نە ادئرەتىنىز، بۇ بارەدە بىر قىرارا گلىن».^{۱۵}
اونلار اوراپا دۇنوب، او جاوان لاۋئى نىن
قالدىيغى مئكانىن اوئىنه گىلدەلر و اونون حال-
أحوالىنى خبر آلدىيالار.^{۱۶} دان اۇولادلاريندان
دؤيۈش اوچون سىلاحلەتىمىش آلتى يوز
نفر اونون دروازاپىنinin گەتىشىنە دايىاندى.
^{۱۷} اولكەنى آختارماغا گىدىن او بىش ائگىند
اوه گەرئىب اويمى بىتو، إفودلا او بوتلىنى و
تۆكمە بىتو گۇتۇرۇدولر. كاھنەن سىلاحلەتىمىش
آلتى يوز نفرىن يانىندا دروازاپىن گەتىشىنە
دaiyanishidى.^{۱۸} اونلار مئكانىن اوئىنه گەتىش
اويمى بىتو، إفودلا او بوتلىنى و تۆكمە بىتو
گۇتۇرۇتىدە كاھنەن اونلارا ددى: «نە ادئرەتىنىز؟»
^{۱۹} او واخت دىئلر: «ساكىت اول، آلتىنە
آغزىنى اۋرت. دور بىتىئەلە گىڭىك، بىزە آتا و
كاھنەن اول. سىشىن اوچون بىر آدامىن اوئىندە
كاھنەنىڭ اتمك ياخشىيدىر، يوخسا بىر
ائىسرايىل قېتىلەسىنە، بىر نىسلە؟»^{۲۰} كاھنەن
اورەبى شاد اولدو، إفودلا او بوتلىنى و اويمى
بىتو گۇتۇرۇب خالقلا برابر گەتىدى.
^{۲۱} اونلار اۋز او اھلىنى، حيوانلارى و او
اشىالارىنى قاباقلاريندا قاتىب يولا دوشىدولر.

^{۲۲} مئكانىن اوئىندەن اوزاقلاشاندا مئكانىن او
اھلى يېغىلىپ دان اۇولادلارينا چاتدىيالار.
^{۲۳} اونلار دان اۇولادلارينا قىشقىردىيالار. دان
اۇولادلارى دۇنوب مىڭكايادىئلر: «سنه نه

۱۰ لاکن بو کىشى ائستىمەدى كى، گىجهنى اوونولا قالسىن و آياغا قالخىب يولا دوشدو. او، پىرس، يعنى ائدئىكى اورشىلم شەرئىن موقابىلەنەن گلېب چىخدى. اوونۇن پالانلى ئىنكى اىشىھى بى وار ائدى، جارئىھىسى دە يانىندا ائدى. ۱۱ اوئنلار پىوسا ياخىنلاشاندۇ، آرتىق گون باتماقدا ائدى. نۆكىرى آغاسىنا ددى: «خاھىش ادئرم، گل پىوسولارين بو شەرئىنەن گىركى و گىجهنى بورادا كچىدەك.» ۱۲ آما آغاسى اوئنا يادلىلى رئىن شەرئىنەن گىرمەتىك، گىبعايى كەدك. ۱۳ سۇنرا آغاسى نۆكىرنەن ددى: «گل چالىشاق گىبعايىيا ياد رامايمى چاتاڭ. گىجهنى اوئنلارين بىرئىندە قالارىق.» ۱۴ اوئنلار اورادان كچېب گىتىلەر. بىنامىتىن گىبعا شەرئىنەن ياخىنلاشارگەن آرتىق گونش باتمىشدى. ۱۵ گىبعايى دۇندولر كى، گىجهنى اورادا قالسىنلار. شەرەن گىرەپ ميداندا اوتوردولار، لاکن هېچ كىس اوئنلارى ئۈئىنە قوناق آپارمادى.

۱۶ بو زامان آخشام بىر قوجا كىشى زەمندە اولان ائشىتىن دەن اوه قايدىرىدى. او، إفرايمەن داغلىق بۈلگەسەنلىن ئىدى و گىبعادا ياشايىرىدى. آما اوئانىن ساكتىنلىرى بىنامىتىلى لىدن ائدىلەر. ۱۷ بو قوجا كىشى باشىنى قالدىرىدى و شەرئىن ميدانىداكى موسافىرى گۇرۇپ ددى: «هارادان گلېب، هارا ياكى گىدەرىسى؟» ۱۸ كىشى اوئنا ددى: «بىز يەھودانىن بىتلىجم شەرئىن افرايمەن داغلىق بۈلگەسەنلىن اوزاقلارىنى گىدەرىك. من اورالى يام. يەھودانىن بىتلىجم شەرئىنەن گىتمەشىدەم، ائندى دە دەۋەمە قايدىرىما. آما منى اۋئىنە آپاران يوخدور.» ۱۹ حال بى كى، إشىكلىرئەمئىز سامانى دا وار، بىمى دە وار. مىئم، جارئىھەمئن و يانىمداكى نۆكىرن چۈزەبى و شرابى وار؛ هېچ تىيە احتىياجىمиз يوخدور.» ۲۰ قوجا كىشى ددى: «جانىن صاغ اولىسون! قويون سىزئىن احتىاجلارىنىزى من رفع ادىم. آنجاق گىجهنى ميداندا قالمايىن.»

او، يەھودانىن بىتلىجم شەرئىن دەن اۋزو اوچون بىر جارئىھەمەشىدى. ۲ بى جارئىھە آپىرى بىر آداملا زىتا اتدى و اوندان آپىرىلىپ آتاسىنىن اۋئىنە، يەھودانىن بىتلىجم شەرئىنەن قايدىرىپ اوزدا دۈرد آى قالدى. ۳ آرى اوونۇن دالىنجا گىندى كى، جارئىھەنەن گۈزىلۇنۇ آلىپ اوونۇ گىرى قايتارسىن. او اۋزو ائله نۆكىرنى و بىر جوت اشىشىك گۇنوردۇ. جارئىھە آرئىنى آتا اوئىنە آپاردى و آتاسى كىشىنى گۈزىنەن شادلىقلە پېشوازا چىخدى. ۴ بى كىشىنىن قاينىن آتاسى يعنى جاوان آروادىن آتاسى اوونۇ اوئىنە قوناق ساخالادى. كىشى اوئنلاردا اوج گون قالدى و اوئنلار پېيىش-ائچىتەپ اورادا قوناق قالدىلار. ۵ دۈردونجو گون سحر تىزدىن دوردولار. كىشى گىمە يە حاضىرلاشاندۇ، جاوان آروادىن آتاسى كورەگىنەن ددى: «بىز ئىشكە چۈرۈك پە كى، قوۋەت لاسان، اوئاندا سۇنرا گىدرىستىنەز.» ۶ اوئنلار اوتوردولار و ائكىسى دە بىرلەتكەدە پېيىش-ائچىتلەر؛ سۇنرا جاوان آروادىن آتاسى بىو كىشىئە ددى: «خاھىش ادئرم، بىو گىجهنى دە بىرئىملە قال، قوى اووهىئىن شاد اولىسون.» ۷ كىشى يولا دوشىمك اۋچون آياغا قالخىدى، لاكتىن قاينىن آتاسى اوونۇ قالماسىنىن چوخ تائىندە ائدى، اونى گۈرە دە، او گىجهنى گىنە اورادا كچىرتىدى. ۸ بىشىنجى گون كىشى گرى قايمىتىق اۋچون سحر تىزدىن قالخىدى. جاوان آروادىن آتاسى اوئنا ددى: «خاھىش ادئرم، بىر سۇنرا ياكى قدر گۆزلە،» اوئنلار ائكىسى دە بىرلەتكەدە يىمك يىدەلر. ۹ كىشى جارئىھىسى و نۆكىرى ائله كىتمك اۋچون آياغا قالخاندا، قاينىن آتاسى، يعنى جاوان آروادىن آتاسى اوئنا ددى: «باخ، گون آرتىق باتىر؛ خاھىش ادئرم، بىو گىجهنى دە بورادا قال. چونكى گون باشا كىلەپ آخشام دوشۇر. گىجهنى بورادا قالىن. قوى اووهىئىن شاد اولىسون. صباح سحر سەرفىشىز اۋچون تىزدىن دورارسىنیز و اۋئىنە قايدىارسان.»

چیخاندان بو گونه جک، بله بئر حادئنه نه اولوب، نه ده گۇرۇنوب. بو باره دوشۇنۇن، مصلحتىلەشىپ وردېئىتىز قارى بىلدۈرئىن». «

٢٠ بوتون ائسرايىل اۇلادلارى، داندان بىرىشىبىيا قدر بۈلگەدىن و گئىلعاد تورپاڭىندان مئصىپا چىخدىلار. جاماغات بىر نفر كىمى رېئن قاباگىندا بىر يەرى يېغىلىدى. **٢** بوتون خالقىن، بوتون ائسرايىل قېبلەلرئىن باشچىلارى تارىينى خالقىن يېغىنىدا اوز يېرىلئى توتىدۇلار. اورادا قىلىنج داشىيان دۆر دۇز مەن پېيدا وار ائدى.

٣ بىيامىن اۇلادلارى ائسرايىل اۇلادلارىنىن مئصىپا چىخدىقىلارىنى اشتىتلەر. اورادا ائسرايىل اۇلادلارى دىللەر: «دانىشىن گۈرك، بو پېش حادئنه نجه باش وردى؟ **٤** اۇلدۇرۇن آروادىن ارى اولان لاۋىلى اونلارا جاواب وردى: «منئىملە جارئىم گەجەلەمك اوچۇن بىنامائىن ئىشىنىڭ بىشىغا شەھرئەن داخىل اولىدۇق.

٥ گىشىغا كىشىلىرى منه ضىئد قالخىدىلار و گەجا واختىي قالدىيغىم اوىي موحاصلەرى يە آلدەلدار، منى اۇلدۇرمك ائستەدەلر و جارئىمەمى زورلادىلار. بونون نىتجەسىنە آرواد اۇلدۇ. **٦** من ده جارئىمەمى گۇتۇرۇم و تىككە-تىككە دوغرايىب هەر حىصەسىنى ائسرايىلنىڭ ائىرەت تورپاڭلارىنىن بوتون بۈلگەلرئىن گۇندرەتىم، چۈنكى ائسرايىلە پوزغۇنچۇلوق و آچاقلىق ادئلىنى. **٧** اى ائسرايىل اۇلادلارى! باخىن ھامىنيز بورادا اوز فىڭىر و مصلحتىزى ورئىن». **٨** بوتون خالق بىر نفر كىمى آياغا قالخىب دىدى: «بىزىدۇن هەچ كىم چادىرينا گەتمىيەجك و ھەچ كىم اوئىنە قايىتىما ياجاق. **٩** ائىنلى بىلە بىر ايش گۈرملىيىشك: پوشك آتىب گىتعابا ھوجوم ادەجىئىك. **١٠** قوشۇنا آذوقە گىشىمىك اوچۇن ائسرايىلنىن بوتون قېبلەلرئىن ھەر يۇز نەرەن اونونو، مەن نەرەنەن يۇزۇنۇ، اون مەن نەرەنەن مەننىنى گۇتۇرەجىئىك كى، بىنامائىن گىشىغا شەھرئەن گەتىب چاتاندا، ائسرايىلە

١١ اونو گۇتۇرۇب اوئىنە گىتىرىدى و إشىكلىئەن بىم وردى. ھامى آياقلارىنى يوياندان سۇنرا بېئىت-ائچىتلەر.

١٢ بىر دىستە ياراماز آدام اوىي احاطە يە آلىپ قاپىنى دۇيدۇل. بو آدامالار او صاحبى قوجا يَا دىللەر: «اوئىنە گەلن كىشىنى بايپرا چىخارات، اوننولا ياتاق. **١٣** او صاحبى بايپرا چىخىب اونلارا دىدى: «يۈخ، هموطنلىش، يالواريرام، بىلە بىر پېشىنىڭ اتەمەيىش، اىندى كى بو آدام منىم اوئىمە گلېب، بو آچاقلىغى اتەمەيىش.

١٤ باخ منىم اووه آره گەتمەمىش قىزىم و او كىشىئىن جارئىمەسى وار. قوى اونلارى بوراپا چىخاردىم، بى بى آپىرىچىلىغى اونلارلا ادئن، لاكىن بو كىشى ائلە بىلە آچاقلىق اتەمەيىش». **١٥** لاكىن بو آدامالار اونا قولاق آسماق اىستىمە دىللەر. اونا گۇرە دە لاۋىلى جارئىمەسىن قولۇندان توپ بايپرا، اونلارىن يانىنا چىخارتىدى. اونلار اونا تىجاوازى دىلب بوتون گەجەنى سەحرەجك اوننولا پېش ائشلى گۇرۇلول. سحر آچىلاندا آروادى بورا خىدىلار. **١٦** آرواد گون آغاراندا آغا سىينىن قالدىيغى يەرە قوجا آدامىن اوئىنە قايىدىب قاپىنин يانىندا يەرىپ يېخىلىدى و هاوا آچىلانا قدر اورادا قالدى.

١٧ آغا سى سحر قالخىب اوئىن قاپىلارىنى آچدى و يولونا داوام اتىمك اوچۇن چىخاندا، جارئىمەسىنى اوئىن دروازا سىيىندا آللرى آستانادا يەرى يېخىلىميش گۇرۇدۇ. **١٨** كىشى آروادا دىدى: «دور، گىدەك». لاكىن اوندان هەچ بىر جاواب گىلمەدى. سۇنرا كىشى جارئىمەسىنى إشىشەيىش اوستونە قويىب، اوز شەھرئەن يولا دوشىدۇ. **١٩** او، اوئىنە چاتاندا، بىر بىچاق گۇتۇرۇب جارئىمەسىن جىسىئىنى جىسىئىنى اون اىنكى تىككە يە بۈلدۈ و دوغرا دىيغى تىككەللىرى بوتون ائسرايىل بۈلگەلرئىن گۇندرەتى. **٢٠** بو حىصەللىرى گۈزەن ھەر كىس دىدى: «ائسرايىل اۇلادلارى مىشىرىدىن

ووروب يره سردىلر. ^{۲۲} لاكىن ائسراييل قوشونو جىسارته گلڭىچى اولكى گون دوزولىدوكلىرى يerde گئىنه ده دؤيوشه دوزولىدولر. ^{۲۳} ائسراييل اوولاپلادارى بىت ائله چىخىب رېئن قاباغىندا آخشاما قدر آغلاپلادار و رېدن سوروشور دولار: «آيا ھموطنىمىز بىنامىن اوولاپلادارى ائله گئىنه دؤيوشه گىرئىشك؟» رب اونلارا ددى: «اونلارين قاباغىنا چىخىن». ^{۲۴}

ايكىنجى گون ائسراييل اوولاپلادارى بىنامىن اوولاپلادارينا ياخىنلاشدىلار. ^{۲۵} ھەمئىن گون ده بىنامىنىلى لر اونلارين قاباغىنا چىخىب ائسراييل اوولاپلاپىندان بو دەفه اون سكىز مەن كىشىنى ووروب يره سردىلر. بونلارين ھامىسى قىلىنج داشىيان آدامالار ئادى. ^{۲۶} بوتون ائسراييل اوولاپلادارى و بوتون قوشون بىت ائله چىخىب آغلادى؛ اورادا رېئن قاباغىندا قالىپ آخشاما قدر اوروج توتىدولار. بىشىن حوضۇروندا ياندىرما و بارىش قوربانلارى تقدىم اتدىلر. ^{۲۷} ائسراييل اوولاپلادارى رېبدن مصلحت ائستەدىلر، چونكى تارىينىن عهد ساندىغى او گونلار اورادا ئىدى. ^{۲۸} هارون اوغلو العازار اوغلو پەنخاس او گونلاردا ساندىغىن قاباغىندا خەندىت اتىرىدى. اونلار رىبە ددىلر: «ھموطنلىرىمىز بىنامىن اوولاپلاداريننىن ضىئىنە بىر دەها دؤيوشه چىخاقي، يوخسا بو ائشىن آل چىكك؟» رب ددى: «چىخىن، چونكى صباح اونلارى سىزە تسلىم ادەجىم». ^{۲۹}

ائسراييللى لر گىبعانىن اطرافىندا كەمئىن قوروب آدامalar قويىدولار. ^{۳۰} اوچونجو گون گئىنه ائسراييل اوولاپلادارى بىنامىن اوولاپلاداريننىن ضىئىنە چىخىدىلار و اولكى كەمئى گىبعانىن ضىئىنە دوزولىدولر. ^{۳۱} بىنامىن اوولاپلادارى دا بىحالقىن ضىئىنە چىخىدىلار و شەردەن كىنارا چكتىلىدەر. اولكى كەمئى اونلار ائسراييللى لرى قىرماغا باشلاپلادار. بىت ائله و گىبعا گىدىن اصلى يوللاردا، ھەم دە آچىق تورپاقدا اوتنۇز نفرە قدر ائسراييللى قىرىيلىدە.

اتىئكلرى آلچاڭ ائتلەرىن ھامىسىنىن عوضىنى اونلارا اده بىنلىشىلر. ^{۱۱} بوتون ائسراييللى لر بىر نفر كەمئى بىتلەشتىب او شەھرئىن ضىئىنە يېغىلىدەلار.

^{۱۲} ائسراييل قبىلەلىرى بىنامىن قبىلەستىشن تورپاقلاپىنин ھەر طرفىنە قاصلەرنىڭ گۈنۈرەپ ددىلر: «بو نە پېشىشىكدىر، سىزىن آرانيزىدا باش ورئب؟ ^{۱۳} ائندى گىبعادا اولان او ياراماز آدامالارى بىزە ورئىن، اونلارى اولدورىك و بونونلا ائسراييلدىن بى پېشىلەيى تمىزلىك». لاكىن بىنامىن اوولاپلادارى ائستەمەدىلر كى، ھموطنلىرى اولان ائسراييل اوولاپلاپىنин سۆزۈنە قولاق آسالار. ^{۱۴} بىنامىن اوولاپلادارى ائسراييل اوولاپلادارى ائله دؤيوشه چىخماق اوچون اۆز شەھرلەتىنەن گىبعا ياي يېغىلىدەلار. ^{۱۵} ھەمئىن گون شەھرلەدن گلن قىلىنج داشىيان بىنامىن اوولاپلادارى ائىشىمى ئىنى مەن كىشى ئىدى. بوندان علاوه گىبعا ھالاشتىنەن دە يەدى يوز نفر سچىلمىش آدام يېغىلىدەلار. ^{۱۶} بوتون بو خالقىن آراسىندا سولاحاي اولان يەلى يوز سچىمە آدام وار ئىدى كى، ھە بىرى سىرسىت ساپاند آتىب، داشلا باشدا اولان بىر توکو بىلە، وورا بىشىرىدى و آتدىقلارى بوسا چىخىمىرىدى. ^{۱۷} بىنامىنىلى لردن باشقى، ائسراييللىلى لردىن قىلىنج داشىيان دۈرد يوز مەن كىشىنى سايدىلار كى، بونلارين دا ھامىسى دؤيوشچو ئىدى. ^{۱۸} ائسراييل اوولاپلادار بىت ائله چىخىدىلار و تارىينىن حوضۇرۇنا گلڭىچى ددىلر: «بىنامىن اوولاپلاپىننىن ضىئىنە بىز ئەم طرفان اوڭىچە كەم دؤيوشه چىخاجاچ؟» رب ددى: «اوڭىچە يەودا قبىلەسى چىخاجاچ». ^{۱۹}

بلە جە ائسراييل اوولاپلادارى سحر تىزدىن قالىخىب گىبعانىن ضىئىنە اوردوگاھ قوردولار. ^{۲۰} ائسراييللى لر بىنامىنىلى لرلە دؤيوشه چىخىب گىبعادا اونلارين ضىئىنە دوزولىدولر. ^{۲۱} بىنامىن اوولاپلادارى گىبعادان چىخىدىلار و او گون ائسراييللىلى لردىن ائىشىمى ئىنكى مەن كىشىنى

فلاکتله راستلاشیدیقلارینى گۇردولر. ۴۲ اونلار ائسرايىتللى لرئن قاباگىيندان گىرى چكتىش چۈلە طرف قاچدىلار، لakin دؤيوش اوغانىدا بورودو. شەھرلەرن چىخانلار، اونلارى موحاصىرە يە آلىپ قىريدىلار. ۴۳ بىنامىنىلىرى موحاصىرە يە آلىپ قىريدىلار. ۴۴ بىنامىنىلىرى تعقىب اتدىلر و گىبعانىن قاباگىيندا گون دوغان طرفە اونلارى آزدىلر. ۴۵ قالانلارى دۇنوب چۈلە طرف، رئمۇن قاياسىنا قاچدىلار. ائسرايىتللى لر اصلى يوللار بويونجا اونلاردان بش مئن كىشىنى قىريدىلار. سونرا گىدۇوما قدر بىنامىنىلىرىن دالىنجا دوشوب داها ائتكى مئن كىشىنى اولدوردولر. ۴۶ هەمئىن گون قىلىنج گىزدەرن ائىئرمى بش مئن بىنامىنىلى قىرىيلدى. بونلارين هامىسى ائكىن جىنگ آور اتدىلر. ۴۷ لاكىن آلتى يوز كىشى دۇنوب چۈلە طرف، رئمۇن قاياسىنا قاچدىلار و دۇرد آى اورادا قالدىلار. ۴۸ ائسرايىتللى لر بىنامىنى اولولاپدارينى تورپاقلارينا قايدىب بوتون شهر ساكنلارنى و حيوانلارنى، آللەرنە نە كچىدى، هامىسينى قىلىنجىدان كچىرتىدىلر. سونرا قاباقلارينا چىخان بوتون شەھرلەر اواد ووردولار.

بىنامىنى قىبلەستىش سونراكى عاقىبىتى

۱ ائسرايىتللى لر مىصپادا آند ائچىب دەمىشىدىلر: «بىزدىن هەج كەم قىزىنى بىنامىنىئىه آرە ورمە يە جىك.» ۲ خالق بىت ئالە گىدئىب اورادا آخشاشا قدر تارىينىن حوضوروندا اوتوردولار و باغىرىپ آجى-آجى آغلادىلار. ۳ اونلار دەدىلر: «اي ائسرايىتلەن تارىسى رېب، نئىھە ائسرايىتلەدە بله حادىئە باش وردى؟ نە اوچۇن بۇ كون ائسرايىتلەن بېر قىبلە آسكىلدى؟» ۴ او گونون صاباحى خالق تزدن قالخىب اورادا رېب بېر قوربانگاه تىكىدىلر و ياندیرما و بارىش قوريانلارى تقدىم اتدىلر.

۳۲ بىنامىنى اولولاپدارى دېئردىلر: «أولكى كەمى اونلار گىنە دە قاباگىمېزدا مغلوبىرلار.» لakin ائسرايىتل اولولاپدارى دېئردىلر: «قاچاق، اونلارى شەھرden اوزاغا اصلى يوللارا چىخاردىق.» ۳۳ بوتون ائسرايىتللى لر يېرلىنىن قالخىب بېل تاماردا دوزىلدولر؛ گىبعانىن قرب سەمتىنە كەمئىنە دوران ائسرايىتللى لر دە يېرلىنىن چىخىدىلار. ۳۴ او زامان كى، بوتون ائسرايىتلدن سچىلمىش اون مئن كىشى گىبعا يە هو جوم اتدى، دؤيوش شتاتلى ائدى؛ آما بىنامىنىلى لر موصىبىتلە راستلاشىدىقىلارىنى بىتلەمەدىلر. ۳۵ رب ائسرايىتلنىن قاباگىندا بىنامىنىلى لرى دارماداغىن اتدى. هەمئىن گون ائسرايىتل اولولاپدارى بىنامىنىلى لردن ائىئرمى بش مئن يوز كىشىنى هلاك اتدىلر. بونلارين هامىسى قىلىنج گىزدەرن آداملارى ائدى.

۳۶ بىنامىنى اولولاپدارى گۇردولر كى، مغلوب اولپىلار، بله اوللۇ كى، ائسرايىتللى لر گىبعانىن ضىئىتەن قوردوقلارى كەمئىنە دورانلارا بىل باغلاپدىقىلارىندا گۈرە بىنامىنىلى لرە ميدان ورئىشىدىلر. ۳۷ كەمئىنە دوران آداملارى جىلد تېرىپىتىپ گىبعا يە هو جوم اتدىلر؛ كەمئىنە دوران آداملارى اطرافا يايلىپ بوتون شهرى قىلينجىدان كچىرتىدىلر. ۳۸ شەھرden قالخان بۇپىك توستۇ، ائسرايىتللى لرە كەمئىنە دورانلار آراسىندا تىعىش اولۇنۇمۇش علامت ائدى. ۳۹ بو علامتە گۈرە دؤيوش ميدانىنىداكى ائسرايىتللى لر دۇنوب بىنامىنىلى لرئن اوستونە گىتمە يە باشلاپمىشىدىلار بىنامىنىلى لر ائسرايىتللى لرى قىرماغا باشلاپمىشىدىلار و اوتوز نفرە قدر آدامى اولدوردولر. چونكى دېئردىلر: «يەقىن اولكى دؤيوشىدە اوللۇ دەغۇ كەمى قاباگىمېزدا مغلوبىرلار.» ۴۰ لاكىن شەھرden توستۇ سوتون كەمى قالخىماغا باشلاياندە، بىنامىنىلى لر آرخا ياباخىپ گۇردولر كى، بوتون شەھرden توستۇ گۆئىھە قالخىر. ۴۱ ائسرايىتللى لر دۇنوب اونلارين اوستونە گلەنە بىنامىنىلى لرى دەشت بورودو، چونكى

^{۱۶} سونرا جاماعتین آغساقاللاری ددئلر: «قالانلار اوچون نجه آرواد تاپاق؟ چونکى بىنiamشىندەكى آروادلار هلاك اولوپارلار». ^{۱۷} ددئلر: «بىنiamشىندە صاغ قالان اوغوللارين وارئى او لمالى دير كى، ائسرايىلدن بىر قبىلە سىلەنەمىسىن. ^{۱۸} بىز قىزلا ريمىزى اونلارا آره وره بىلمەرئك، چونكى ائسرايىل اولوپارلارى آند ائچىب دىمىشىدلەر كى، «لەنت اولسۇن او آداما كى، بىنiamشىنىشەق قىز ورئ.»

^{۱۹} و ددئلر: «باخىن بىتائىن شەمالىندا، پىتائىلدىن شىكىمە خېخان اصلى يولۇن شەرقىتىندە، لۈوانىن جنوبوندا اولان شەنلەودا ائل بە ائل رېتىن بايرامى اولور.» ^{۲۰} بله جە، بىنiamشى اولوپارلارينا بلە امر اتدىلر: «گەدىن و او زۇم باغلارىندا كەمىندە دورۇن ^{۲۱} و گودون. اگر شەنلۇ قىزلارى او بىناماق اوچون چىخىدىلا، خىلد باغلاردان چىخىن، هر كىس بىش شەنلۇ قىزىينى او زۇنە آرواد گۇتۇرۇب بىنiamشىن تورپاگىنما گىتىئن. ^{۲۲} اگر اونلارين آتالارى، يا دا قارداشلارى بىنئەم يانىمىزا شىكايىتە گاسەلر، اونلارا دىئەرئك: «بىزئەم خاطىئەمىزە بىنiamشىنى لرى باخىشلايىن، چونكى اسلىر آدىغىمىز قىزلا رەمامىسىنا چاتىمادى. سىز ده اونلارا قىز ورمە دىئىشەر گۇرە تقىصىر كار دىنلىشىز.»

^{۲۳} بىنiamشى اولوپارلارى بله ده اتدىلر و اۆز ساپارلارينا گۇرە او بىنایان قىزلا ردان گۇتۇرۇب آپاردىلار. اونلار گەدىب اۆز ائرىشى تورپاقلارينا قايتىدىلار و شەھىرى تزەندەن تىكتىب اونلاردا ياشادىلار. ^{۲۴} او واخت ائسرايىل اولوپارلارى اورانى ترک اتدىلر. هر بىرى اۆز قبىلەستىنە و اۆز عايىلە سەنىن يانىنا قايتىدى، هر بىرى اۆز ائرىشى تورپاگىنما گەندى.

^{۲۵} او گۇنلەرde ائسرايىللىدە پادشاھ يوخ ائىدى؛ هەر ئۆز گۆزۈنە دوغۇرۇ گۇرۇن ئىشى ادئرى.

^{۱۵} ائسرايىل اولوپارلارى ددئلر: «بوتون ائسرايىل قبىلەلرەندەن كەتم وار كى، رېتىن قاباگىنداكى بىغىنېمىزى گلەمەدى؟» چونكى مىصبادا رېتىن حوضۇرونداكى بىغىنما گلەمەيتىلە حاقيىندا بىرك آند ائچىمىشىدلەر كى، اونلار اولوپارلەمەلى دئىلرلەر. ^{۱۶} ائسرايىل اولوپارلارى اۆز ھومۇنلارى بىنiamشىلى لەرن اۇتىرى گەدرەلە ئىپ دىشىدلەر: «بو گون ائسرايىلدىن بىش قبىلە گىستىلدى. ^۷ اونلار دان صاغ قالانلارا آرواد تاپماق اوچون نە إدەك؟ آخى اونلارا قىزلا ريمىزى آره ورمەمك اوقچون رېتىن حاقيىنما آند ائچىمىشىشك.»

^۸ سونرا ددئلر: «ائسرايىل قبىلەلرەندەن مىصبادا، رېتىن حوضۇرۇنَا كەنم گلەمە يېئ؟» بىغىن اوقچون اوردوگاها يابىش گىتلەعاددان ھەچ كەنم گلەمەمىشىدى، ^۹ چونكى خالق سىياھى يا آلپىنادا، يابىش گىتلەعاد اھالىشىنىدەن ھەچ كەنم اورادا دىشىلدى. ^{۱۰} جاماعات اورايما اون انكى مئن ائچىدە جىنگ آور گۇندرىش اونلارا امر اتدىلر: «گەدىن، يابىش گىتلەعاد اھالىشىنى اونلارىن آروادلار و اوشاقلارى ائلە بىش قىيلىج اغزىندا كەچىردىن. ^{۱۱} ادەجىتىنە ئاش بلە اولا جاق: هەك كەشىنى و كەشى ائلە ياتان آروادلارين ھامىسىنى كامئل محو ادئن.» ^{۱۲} يابىش گىتلەعاد اھالىشى آراسىندا دۇرد بوز باكىرە قىز تاپدىلار كى، ھەچ كەشى ائلە ياتامىشىدىلار. و اونلارى گەغان تورپاگىندا اولان بىنiamشى اولوپارلارنىن يانىنا آدام گۇندرىش اونلارلا دانىشىدىلار و اونلارى بارىشىغا چاغىرىدىلار. ^{۱۴} او واخت بىنiamشىلى لە قايتىدىلار و يابىش گىتلەعاد آروادلاريندا صاغ قالان آروادلار اونلارا ورئىلىدى، لاكتىن گىشەتلىنلەر اونلاردىن ھامىسىنا چاتىمادى. ^{۱۵} خالق بىنiamشىلى لەرن اۇتىرى گەدرەلەنى، چونكى رب ائسرايىل قبىلەلرى آراسىندا بىش يارىق آچمىشىدى.